

HVILKE TILTAK KAN MAN GJØRE FOR Å SKAPE MER ELGFØR?

Hjortevilt 2026, Lillestrøm 20.3.2026

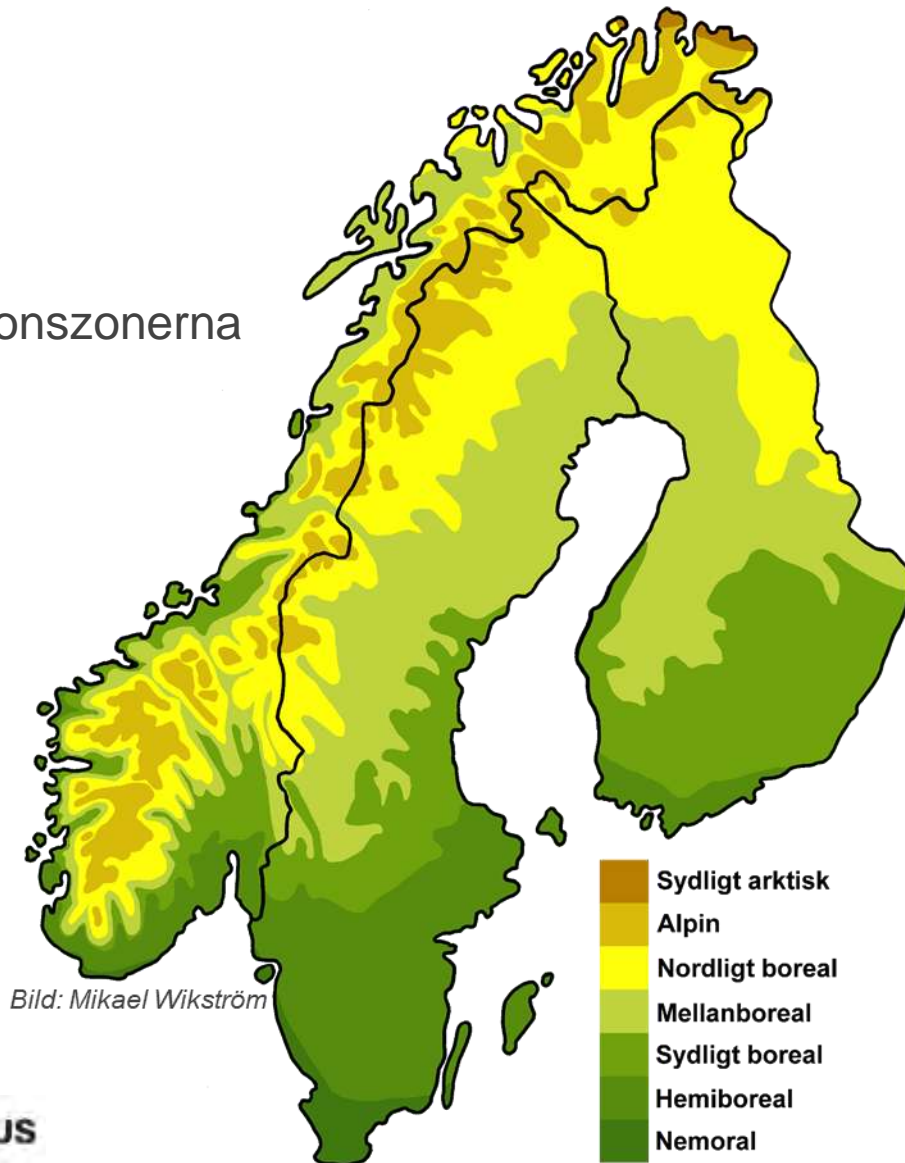
Mikael Wikström
Finlands viltcentral

INNEHÅLL

- Förutsättningarna för älg- och skogsförvaltning i Finland
- Viltförvaltningen i Finland
- Viltbeståndens utveckling och åsikter om dessa
- Verktyg för att minska risken för skador i skogsbruket
- Åtgärder för att öka födotillgången för älg
- Åtgärder för att väcka intresse för ökad födotillgång
- Debatt om rätt åtgärder

KLIMAT OCH JORDMÅN UTGÖR GRUNDFÖRUTSÄTTNINGARNA

Vegetationszonerna

Grundförutsättningarna för älgar och skog i Finland påminner om dem i Norge, även om förhållandena i Finland i genomsnitt är lite gynnsammare.

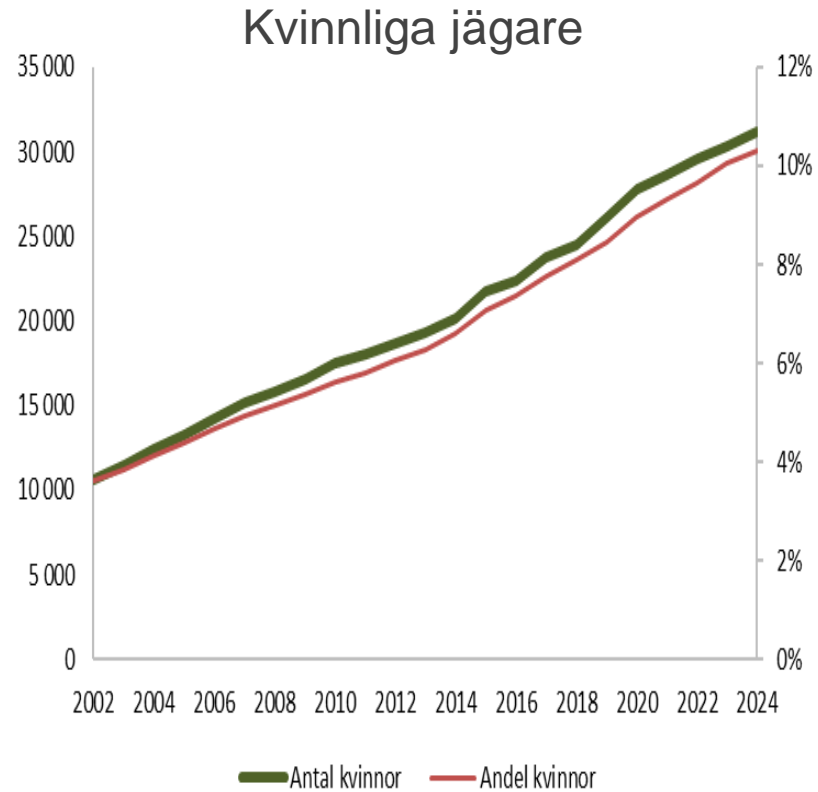
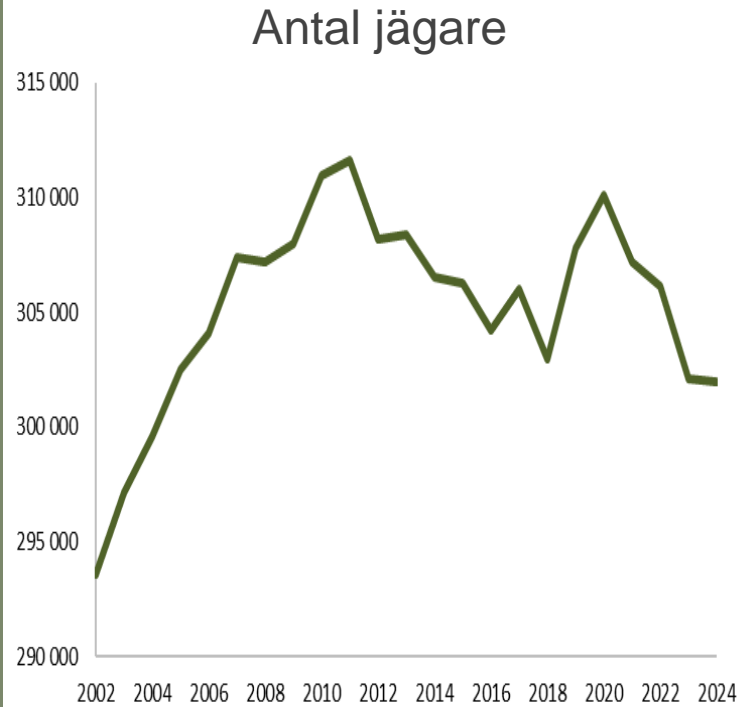
Merparten av Finland hör till sydligt boreal, mellanboreal och nordligt boreal vegetationszon.

Finlands sydkust hör till hemiboreal vegetationszon, liksom också Lillestrøm och Oslo...

JÄGARNA I FINLAND

Antal jägare år 2024: 302 000

Antal kvinnliga jägare år 2024: 31 000 (antalet har fördubblats på 17 år)

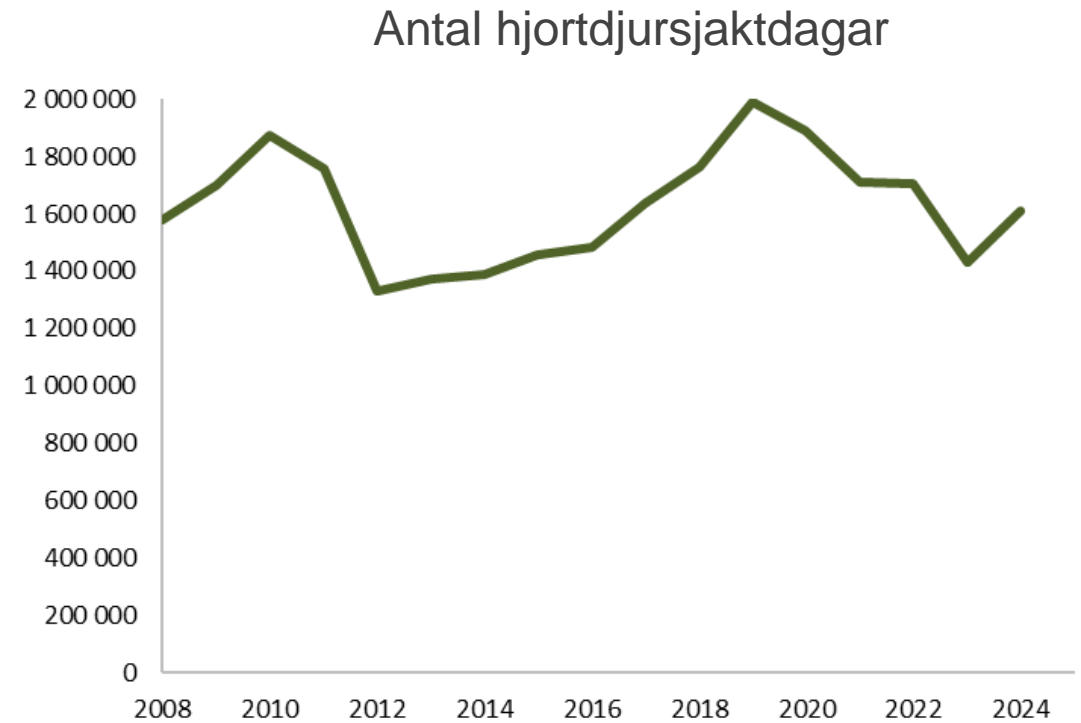
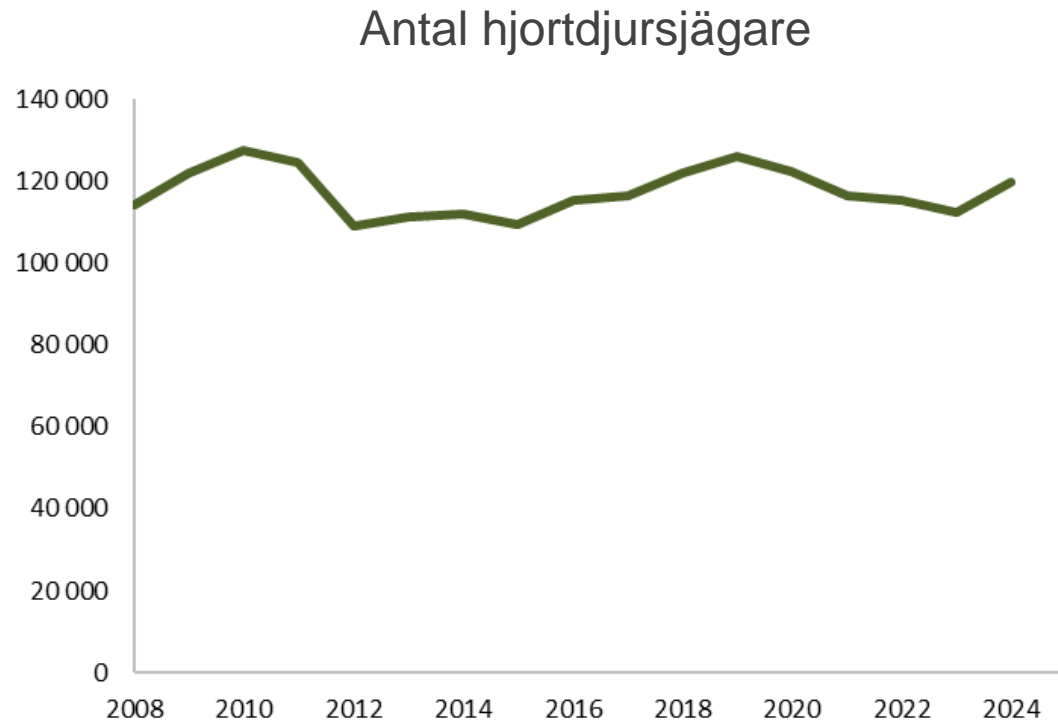

Kvinnor lockas med som jägare via bland annat hundar och viltkött.

Källa: Naturresursinstitutet 2026 https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_kal_mets/

JÄGARNA I FINLAND

Antal hjortdjursjägare år 2024: 120 000
Antal hjortdjursjaktdagar år 2024: 1 611 000

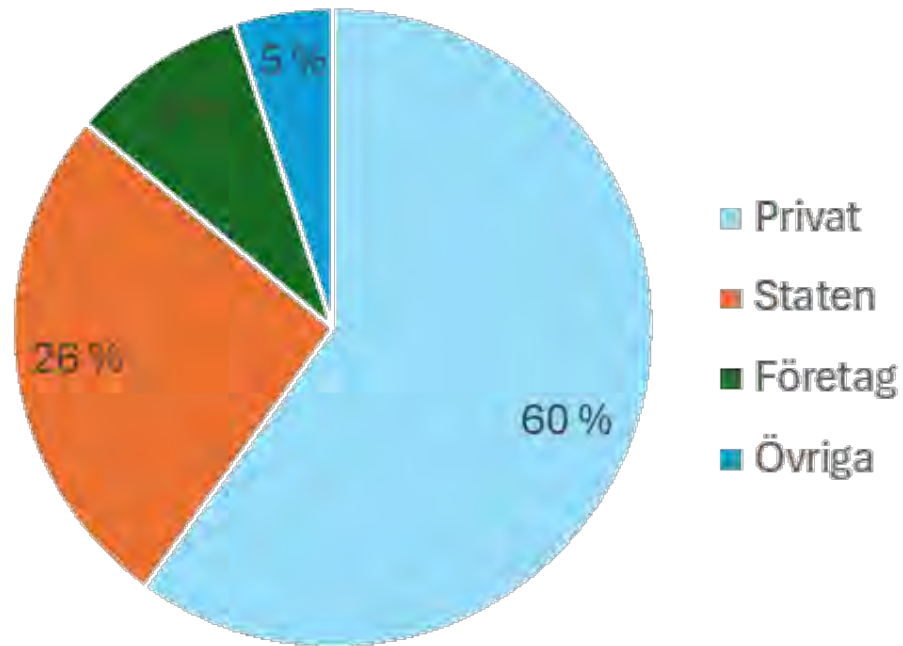
Källa: Naturresursinstitutet 2026 https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_kal_mets/

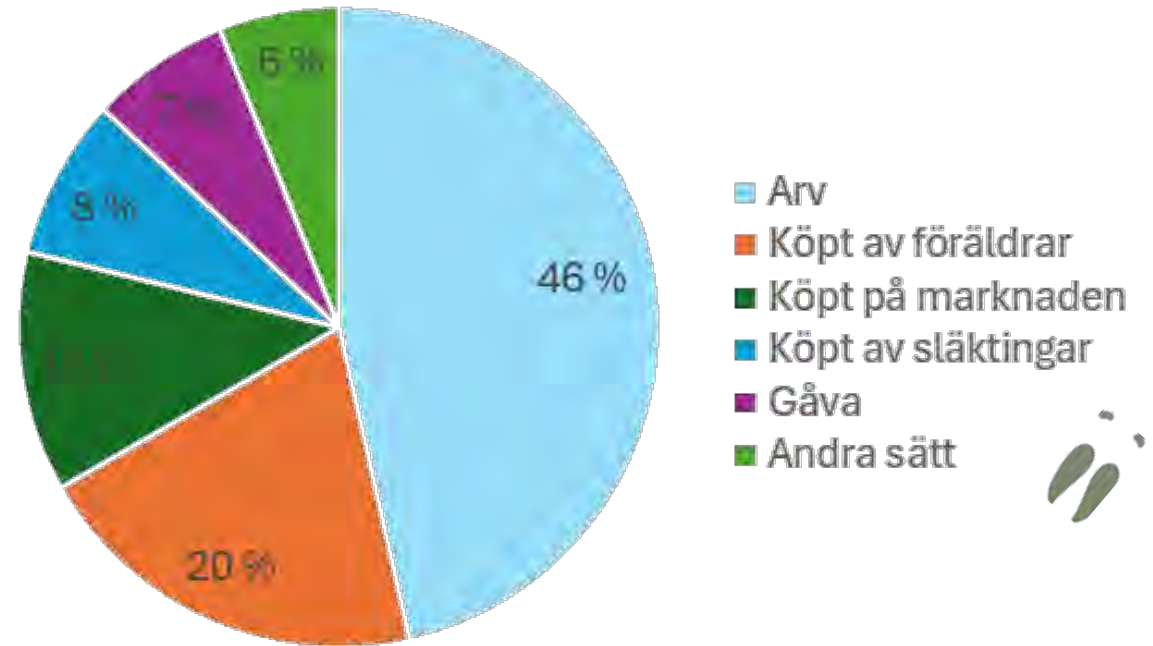
SKOGSÄGARNA I FINLAND

- 347 000 skogsfastigheter (> 2 hektar)
- 632 000 skogsägare
- Genomsnittligt skogsinnehav 30 hektar

Skogsmarkens ägare i Finland

Hur man blir skogsägare i Finland

MÖJLIGHET TILL ERSÄTTNING FÖR HJORTDJURSSKADOR PÅ SKOG

- Privata skogsägare kan få ersättning för skogsskador förorsakade av älg, vitsvanshjort, dovhjort och skogsren.
- Skogsägarna kan ansöka om ersättning av Finlands skogscentral som utför värdering av skadorna.
- Pengarna kommer från jaktlicenser för varje fälld älg, vitsvans, dovhjort och skogsren som betalas av jägarna (120 € / vuxen älg, 50 € / kalv, 17 € / vuxen vitsvans, dov och skogsren, 8 € / kalv).

(Viltskadelag 105/2009, Lag om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift 616/1993)

År 2024:

- Skador på 1 800 hektar skog ersattes (700 olika fall).
- 1 miljon euro betalades ut till skogsägarna som ersättning.
- 85 % av skadorna var i planteringar, i huvudsak tall.

(Källa: Finlands skogscentral:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiMDFiMTk3OGQtYmM4NC00MzZmZWJjN2EtM2Y3YmFkNzU2ZWQ2liwidCI6ImVhMjQwMTY4LTU1NjAtNDYyMCO5NmI1LWE4MjMxOWNiODBhMSIsImMiOiI9%20>)

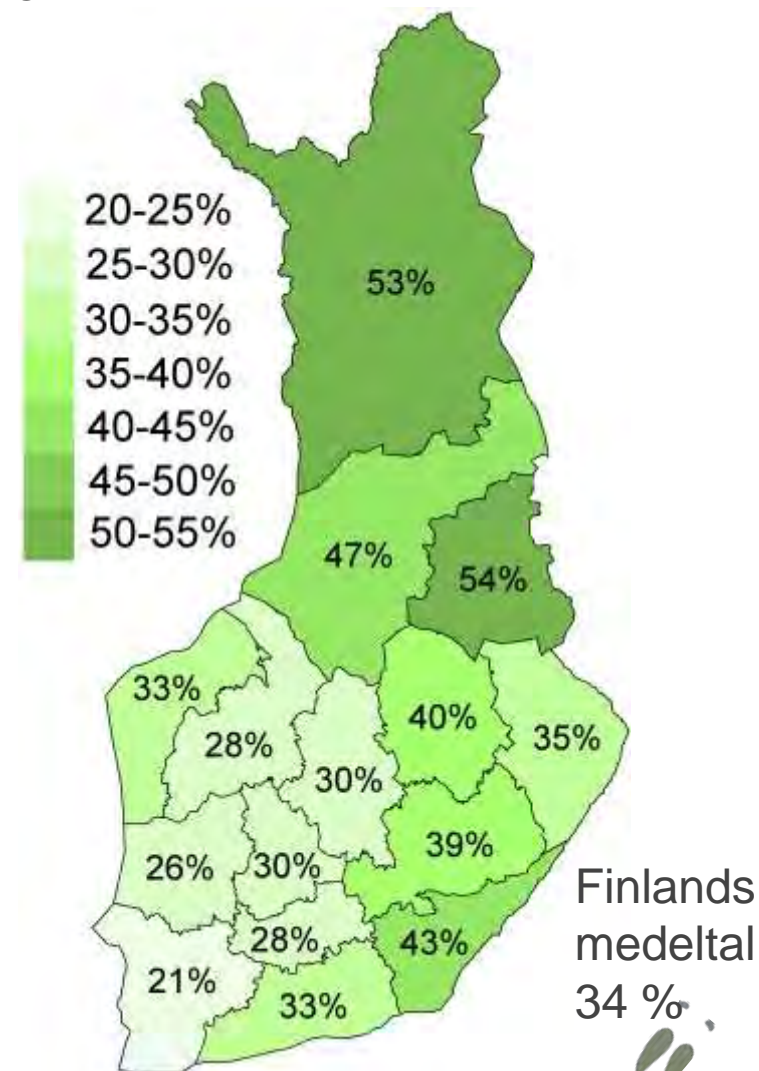
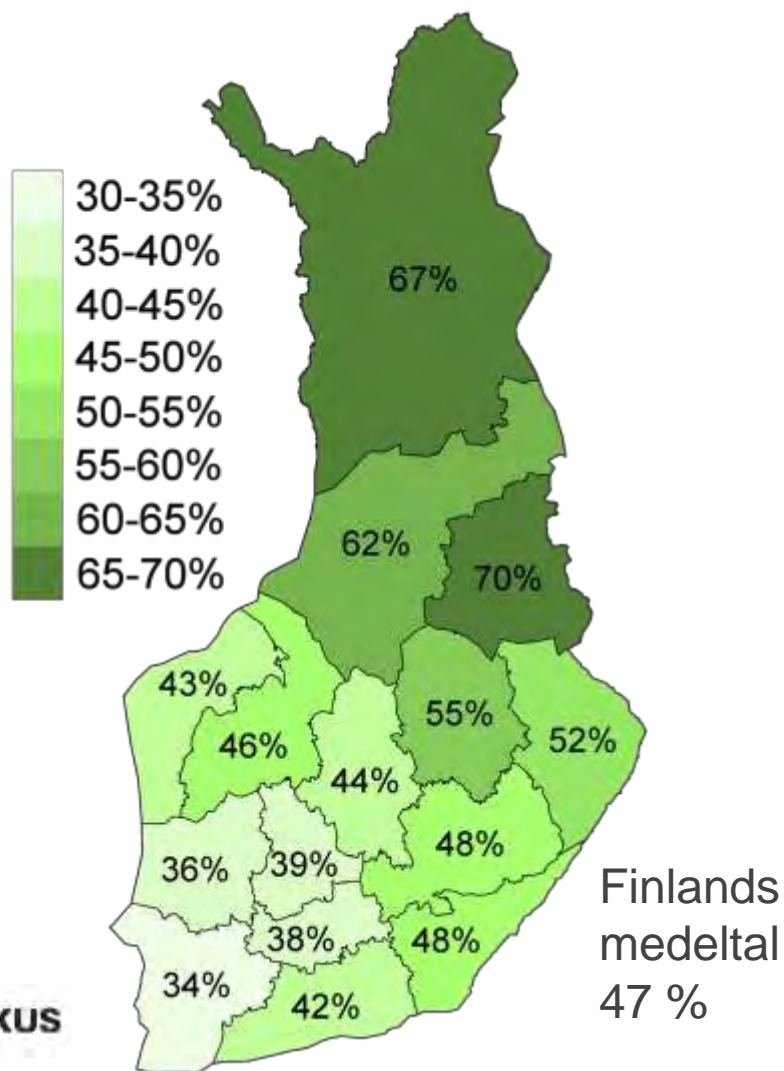

JÄGARNAS ANDEL AV PRIVATA MARKÄGARE

Enkät till markägare 2021:

Jagar du eller har du jagat tidigare?

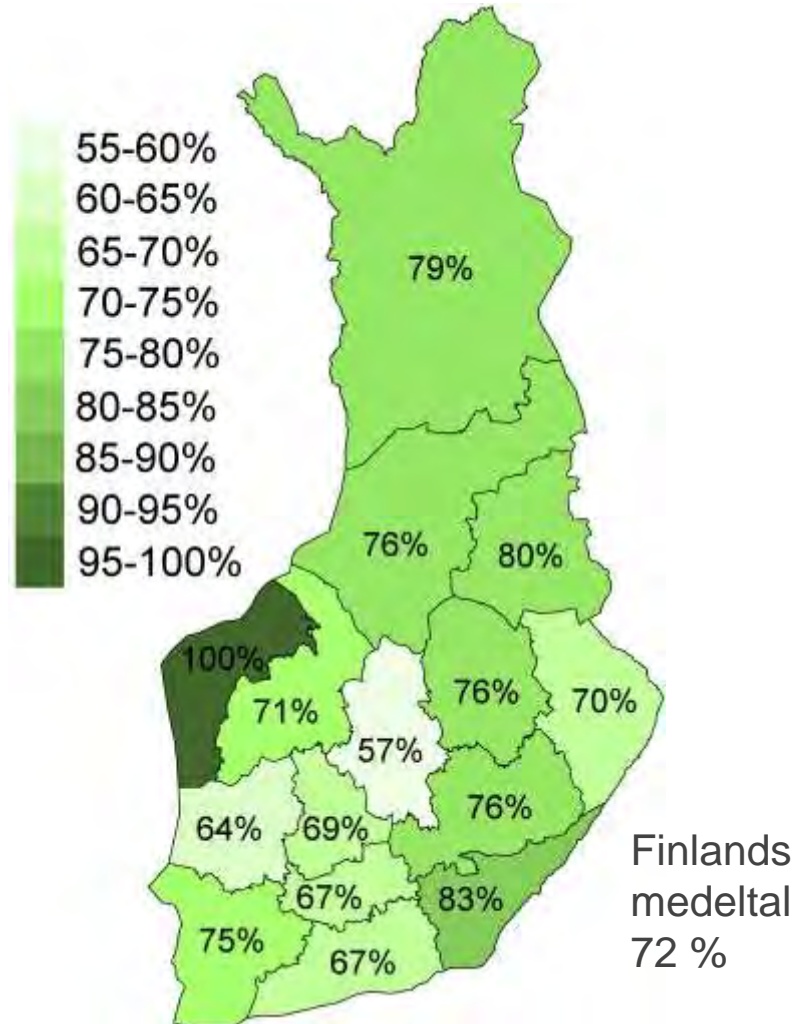
Jagar du älg eller har du jagat älg tidigare?

n = 7 447

SKOGSÄGARNAS ANDEL AV MEDLEMMARNA I JAKTVÅRDSFÖRENINGARNAS STYRELSER

Enkät till jaktvårdsföreningarnas styrelser medlemmar 2007:

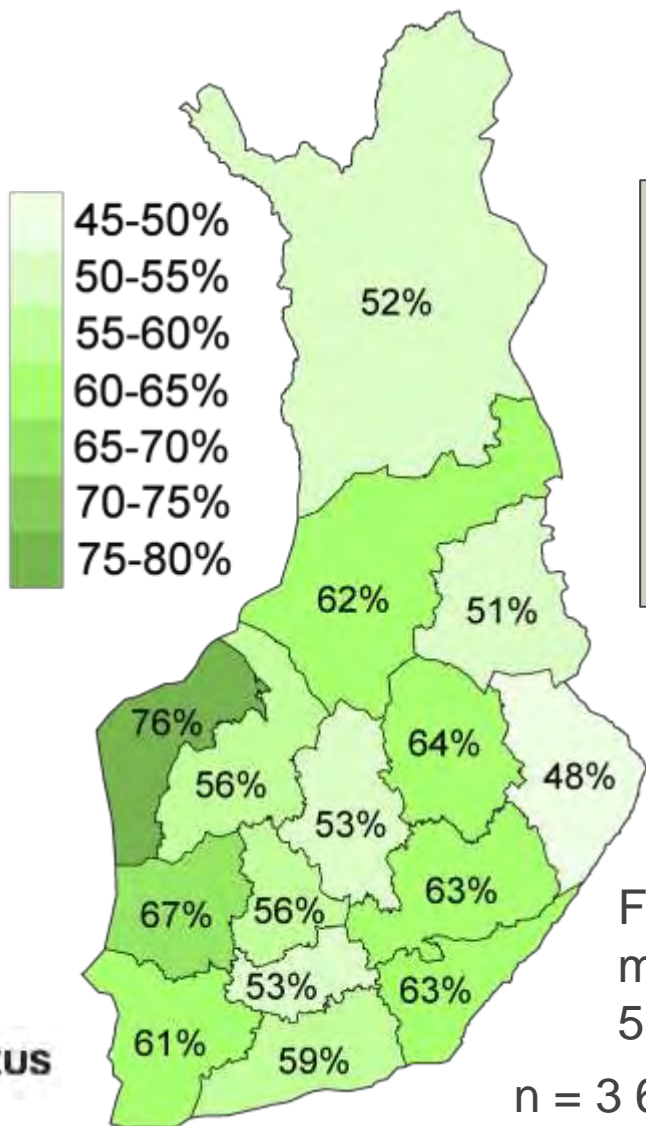

Genomsnittligt skogsinnehav:

Etelä-Häme	66 ha
Etelä-Savo	70 ha
Kaakkois-Suomi	35 ha
Kainuu	112 ha
Keski-Suomi	68 ha
Lappi	203 ha
Oulu	77 ha
Pohjanmaa	57 ha
Pohjois-Häme	83 ha
Pohjois-Karjala	97 ha
Pohjois-Savo	78 ha
Rannikkko-Pohjanmaa	24 ha
Satakunta	55 ha
Uusimaa	103 ha
Varsinais-Suomi	65 ha
Suomi	82 ha (+ åker 24 ha)

MARKÄGARNAS ANDEL AV JAKTFÖRENINGARNAS JAKTLEDARE, VICEJAKTLEDARE OCH KONTAKTPERSONER

Enkät till jaktlagens jaktledare, vicejaktledare och kontaktpersoner 2024:

Markägarna är välrepresenterade i planeringen och genomförandet av älgjakten både i jaktlagen och jaktvårdsföreningarna.

Finlands medeltal
58 %

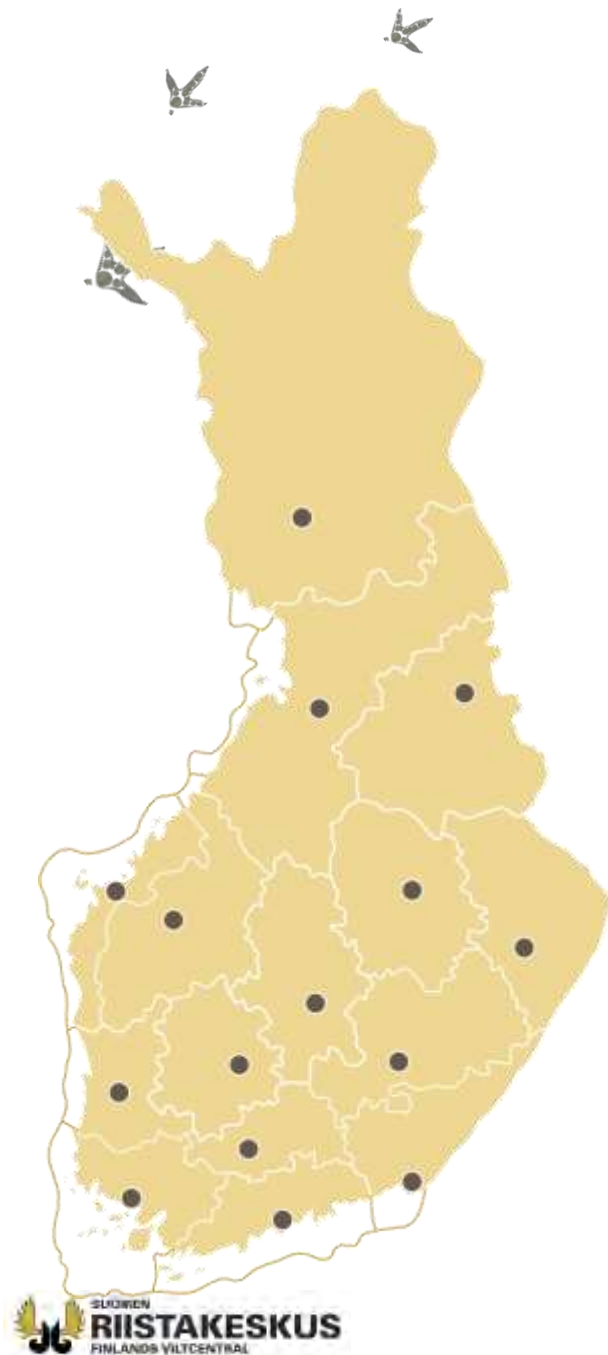
n = 3 665

Bild: ChatGPT

Jägarna och markägarna är ofta samma personer.

VILTFÖRVALTNINGEN I FINLAND

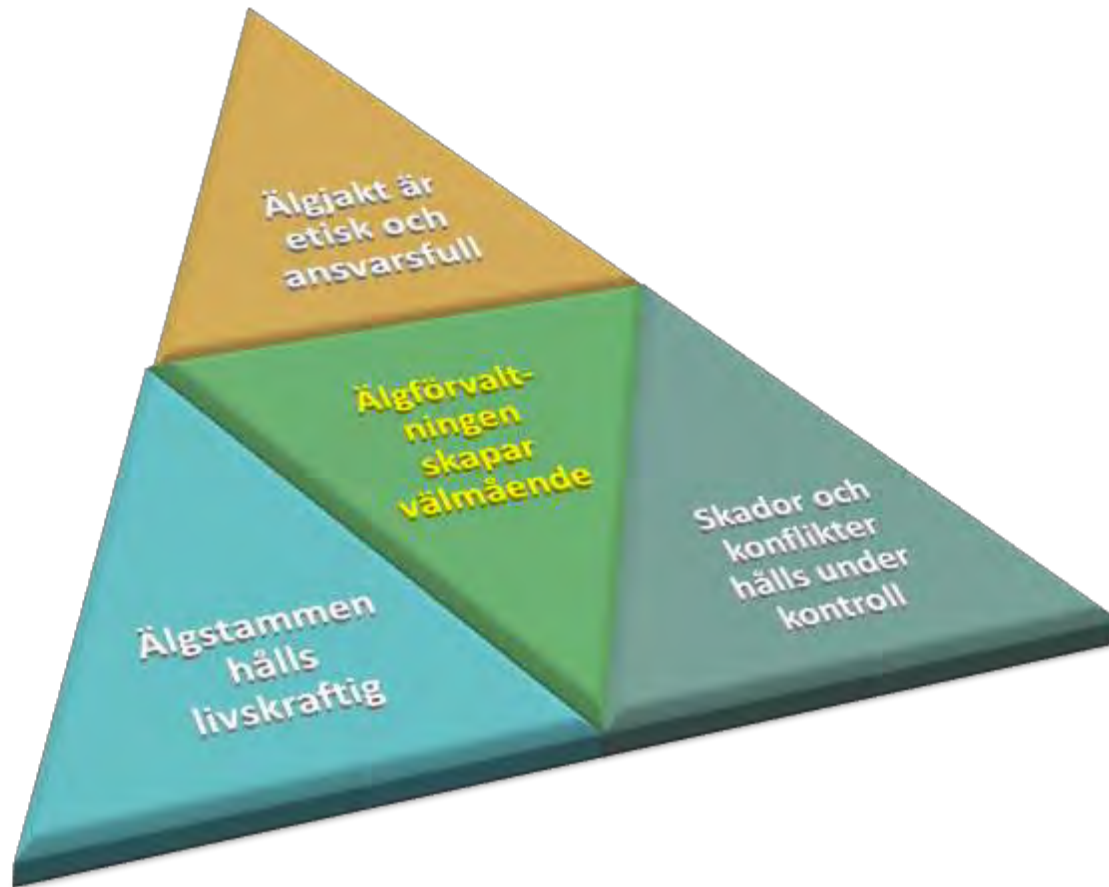
Finlands viltcentral

- En självständig offentligrättslig inrättning med lagstadgade uppgifter
- Underlydande Jord- och skogsbruksministeriet
- Indelad i 15 regioner med egna regionkontor samt ett huvudkontor
- Organisationen är processbaserad och har 79 experter
- Exempel på uppgifter:
  - Undervisningsmaterial för jägarexamen
  - Register över dem som avlagt jägarexamen och har jaktkort
  - Tidningen Jägaren (6 gånger per år) samt annan information för jägare
  - Förvaltningsplaner för olika viltarter
  - Beviljandet av jaktlicenser (till exempel älg och vitsvanshjort)
  - Stöd till jaktvårdsföreningarna

Jaktvårdsföreningar (278 stycken)

- Cirka 30 000 som sköter uppgifter på frivillig bas
- Exempel på uppgifter:
  - Jägarexamen
  - Beskattningsplaner för älg och vitsvans utgående från målsättningarna för de olika älgförvaltningsområdena
  - Skjutprov (krävs för jakt på till exempel älg och vitsvanshjort)
  - Eftersök och avlivning av skadade djur efter trafikolyckor

ÄLGFÖRVALTNINGSPLANEN OCH MÅLSÄTTNINGAR

Älgförvaltningsplan sedan 2014

<https://mmm.fi/documents/1410837/1516659/Hirvikannan+hoitosuunnitelma+2.12.2014/38979cf8-1660-423d-9330-43b4c7803255?t=1445001633000>

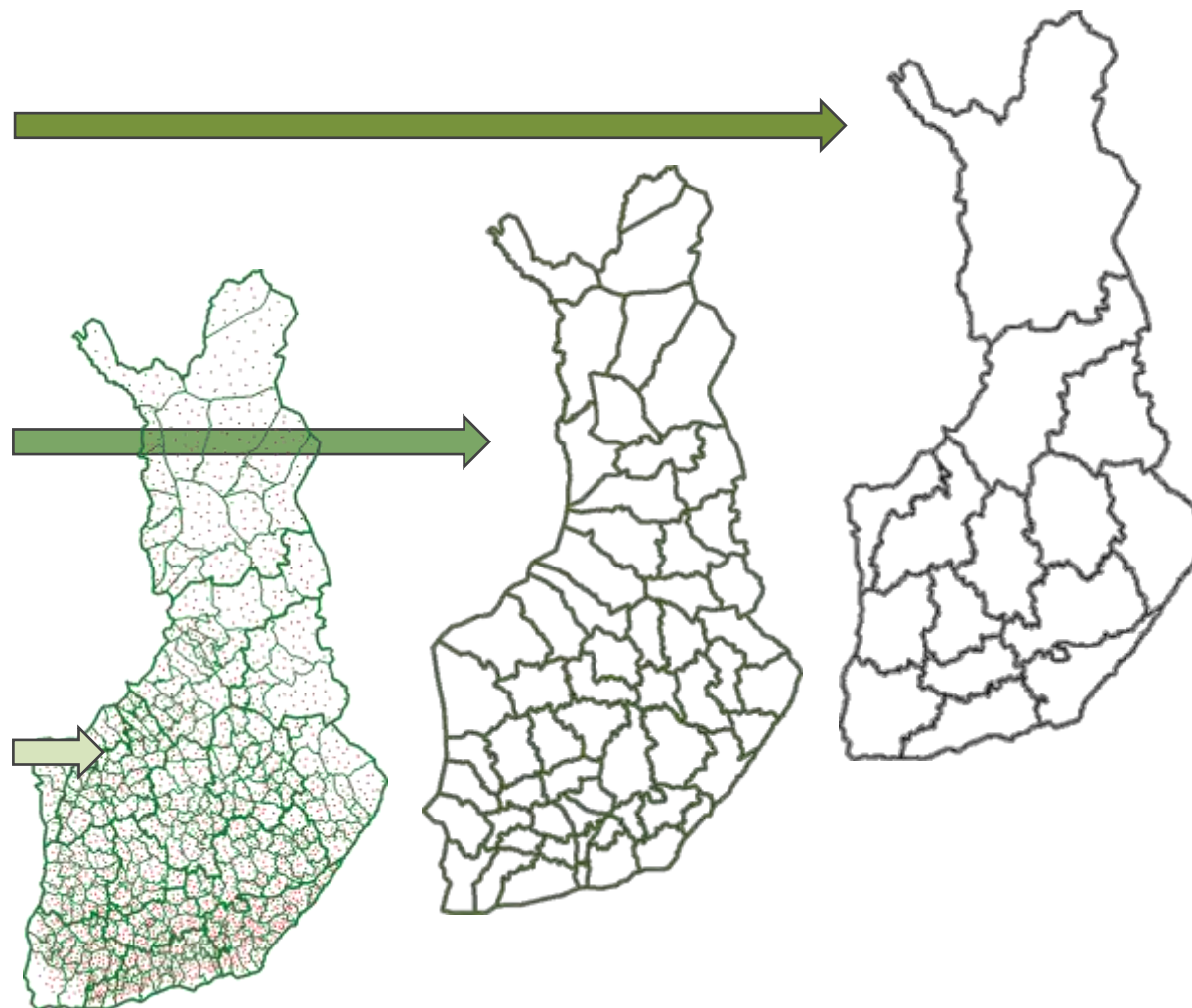
“I skogsplaneringen tas hänsyn till den uppskattade risken för älgskador i området och skogsbruksåtgärder vidtas för att förebygga älgskador.”

IMPLEMENTERING AV ÄLGFÖRVALTNINGSPLANEN

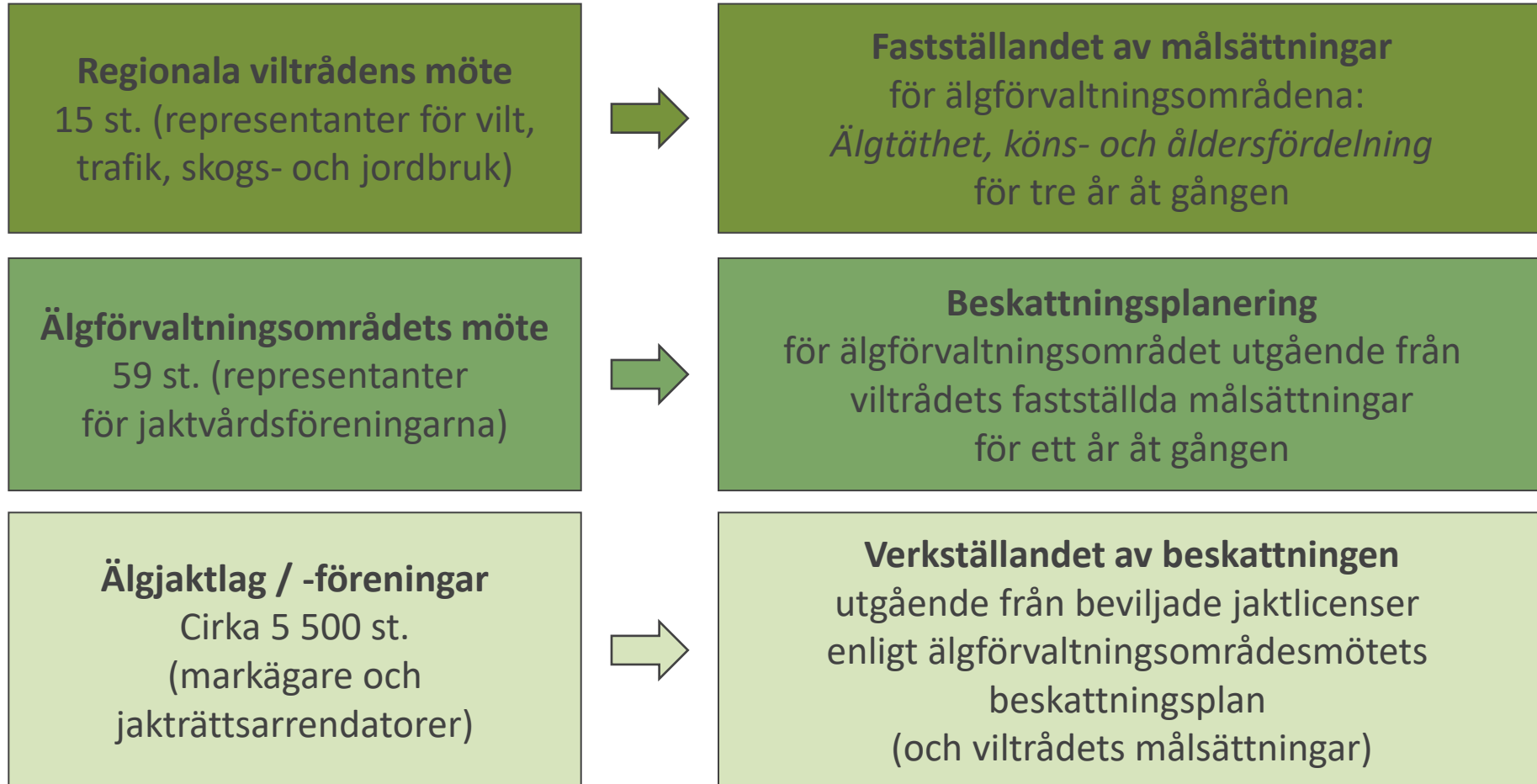
Regionala viltrådens möte
15 st. (representanter för vilt,
trafik, skogs- och jordbruk)

Älgförvaltningsområdets möte
59 st. (representanter
för jaktvårdsföreningarna)

Älgjaktlag / -föreningar
Cirka 5 500 st.
(markägare och
jakträttsarrendatorer)

FÖRDELNING AV UPPGIFTER INOM ÄLGFÖRVALTNINGEN

BESLUTSFATTANDE INOM ÄLGFÖRVALTNINGEN

Fastställandet av målsättningar

- Hur stor avkastning vill markägare och arrendatorer ha?
→ Hur mycket jaktmöjligheter/ kött/ troféer?
- Hur mycket skador i jord- och skogsbruk kan markägarna hantera (Betetryck)
- Hur många trafikolyckor kan accepteras?
- Hur säkra en livskraftig älgpopulation?

Naturresursinstitutet ger information om den lokala älgpopulationen för beskattningsplaneringen

Beskattningsplanering

- Vad är storleken och strukturen i stammen för tillfället?
- Hur stor är stamtillväxten och icke-jaktrelaterad dödlighet?
- Hur många och hurdana djur borde fällas för att uppnå målsättningarna?
- Information till jaktlagen gällande lämplig beskattning (antal och struktur)

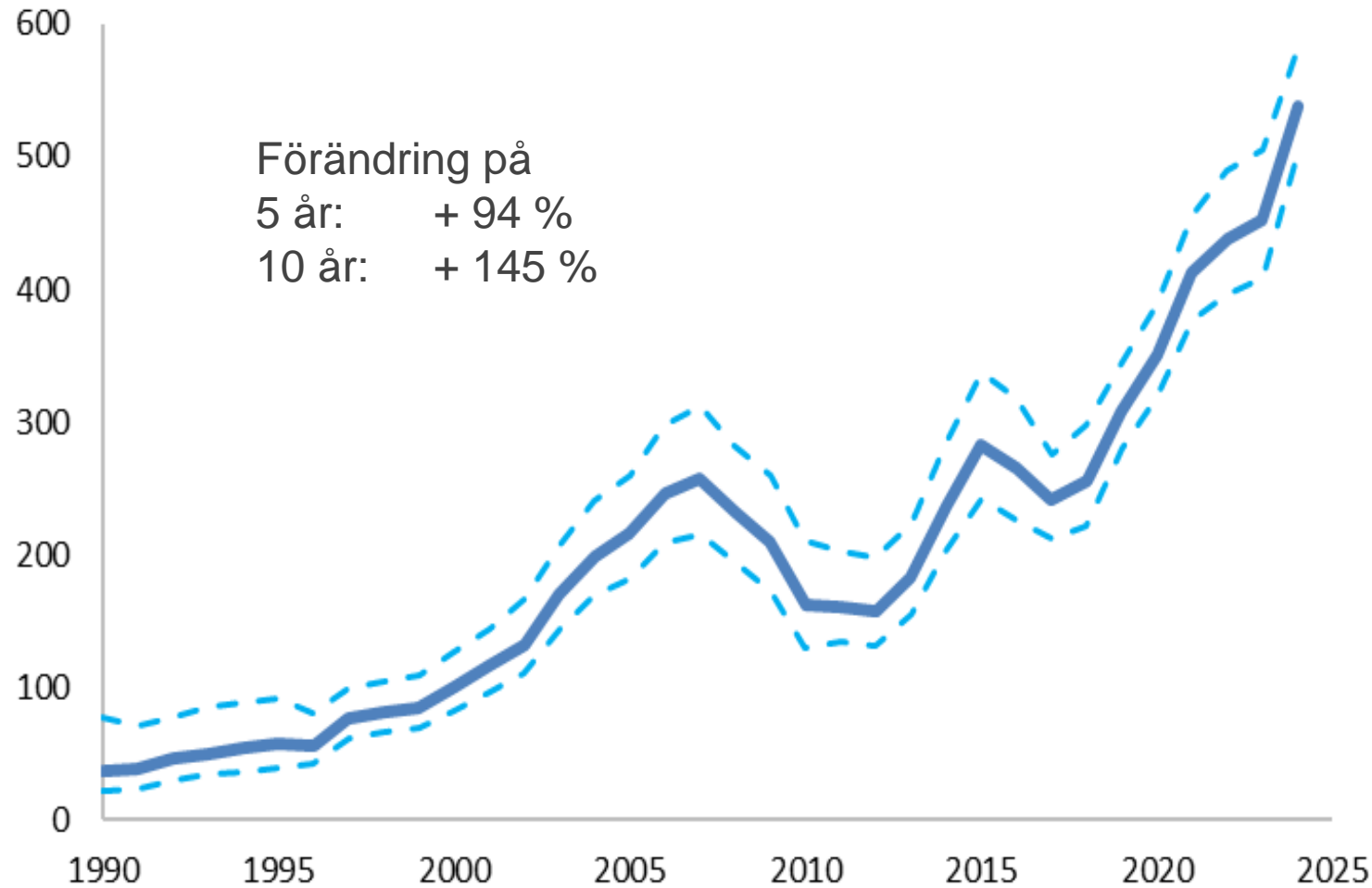
Verkställandet av beskattningen

- Hur många jaktlicenser borde jaktlagen ansöka om?
- Hur leda jakten så att rätt individer fälls?
- Hur leda jakten så att den är säker och etisk?

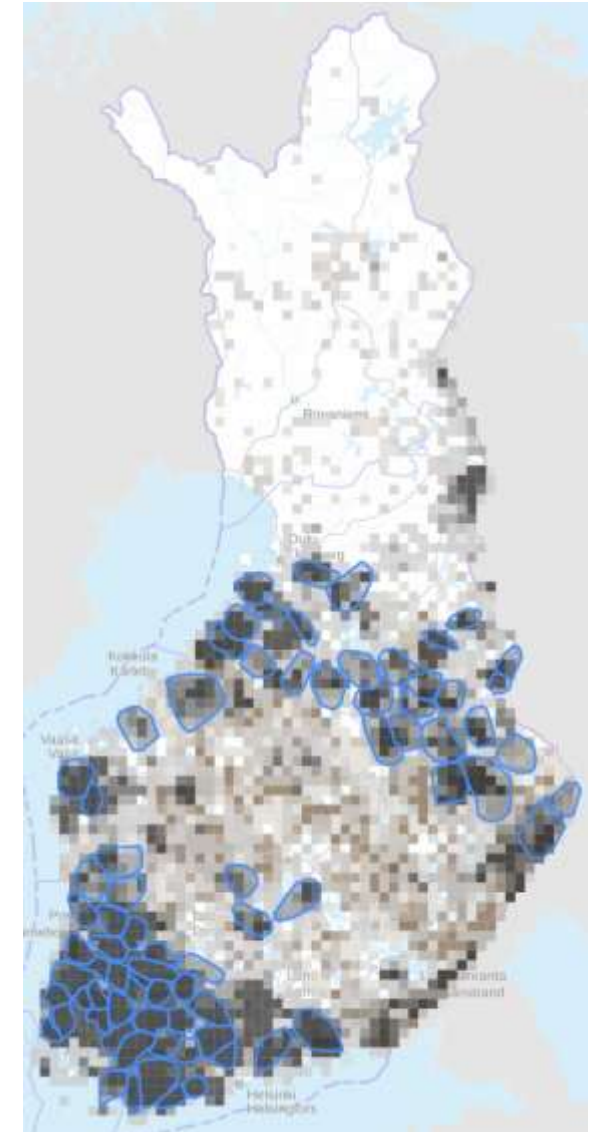
Viltcentralens regionkontor behandlar jaktlicensansökningarna varefter jaktlagen kan välja att använda alla eller en del av de beviljade jaktlicenserna

VARGSTAMMEN I FINLAND

Antal vargar i Finland söder om renskötselområdet i maj

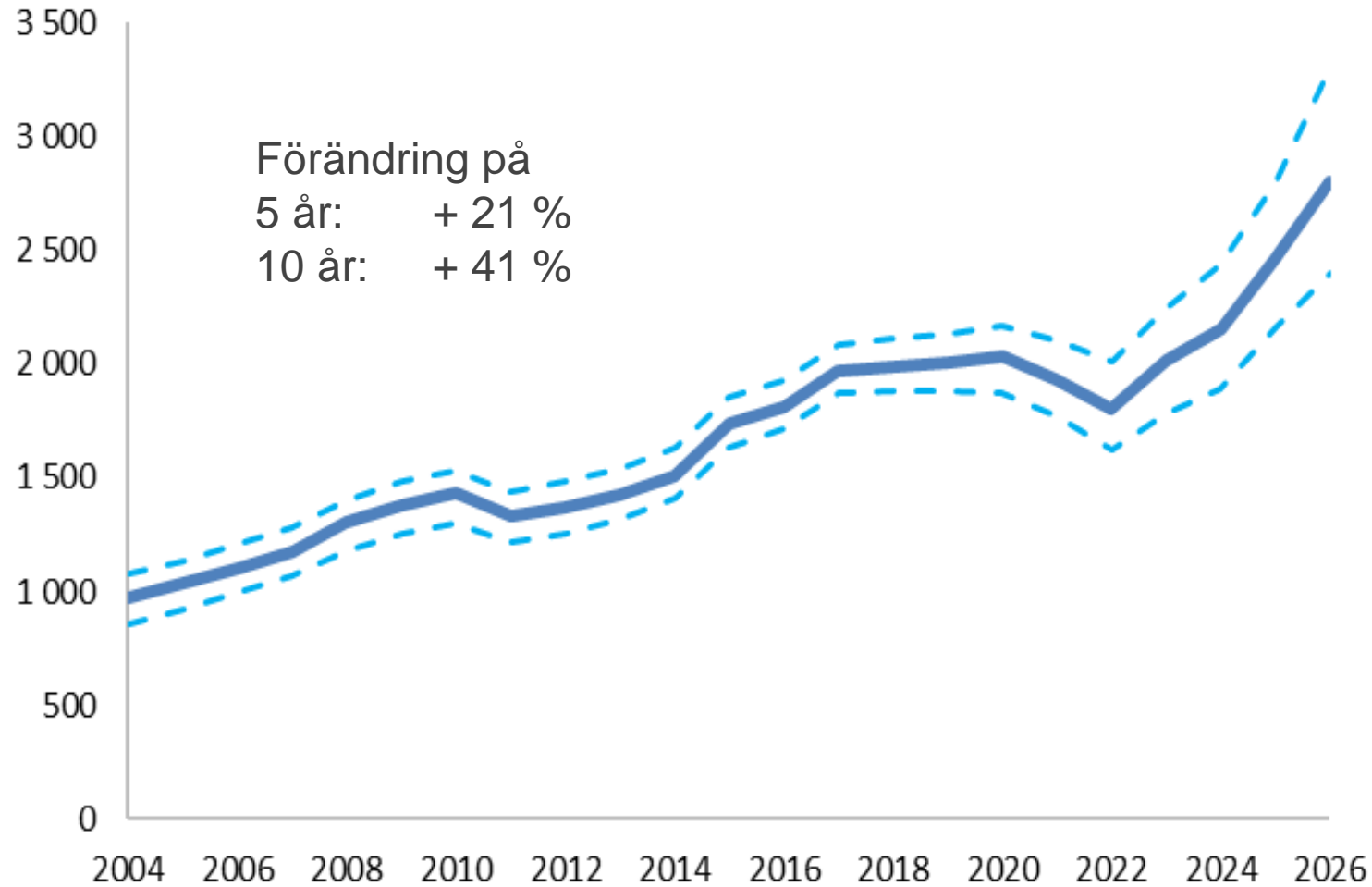
Källa: Luke <https://luonnonvaratiето.luke.fi/numerotieto/raportit?panel=suden-kanta-arvio&lang=fi>

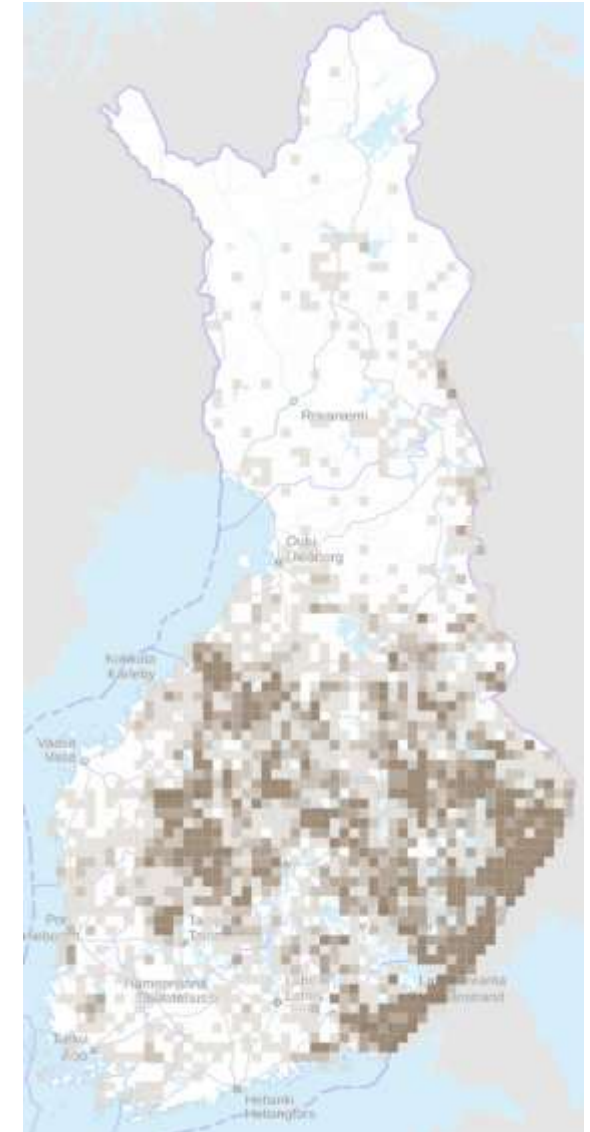
Källa: Luke
<https://luonnonvaratiето.luke.fi/kartat?panel=suurpedot&lang=fi>

BJÖRNSTAMMEN I FINLAND

Antal björnar i Finland på hösten

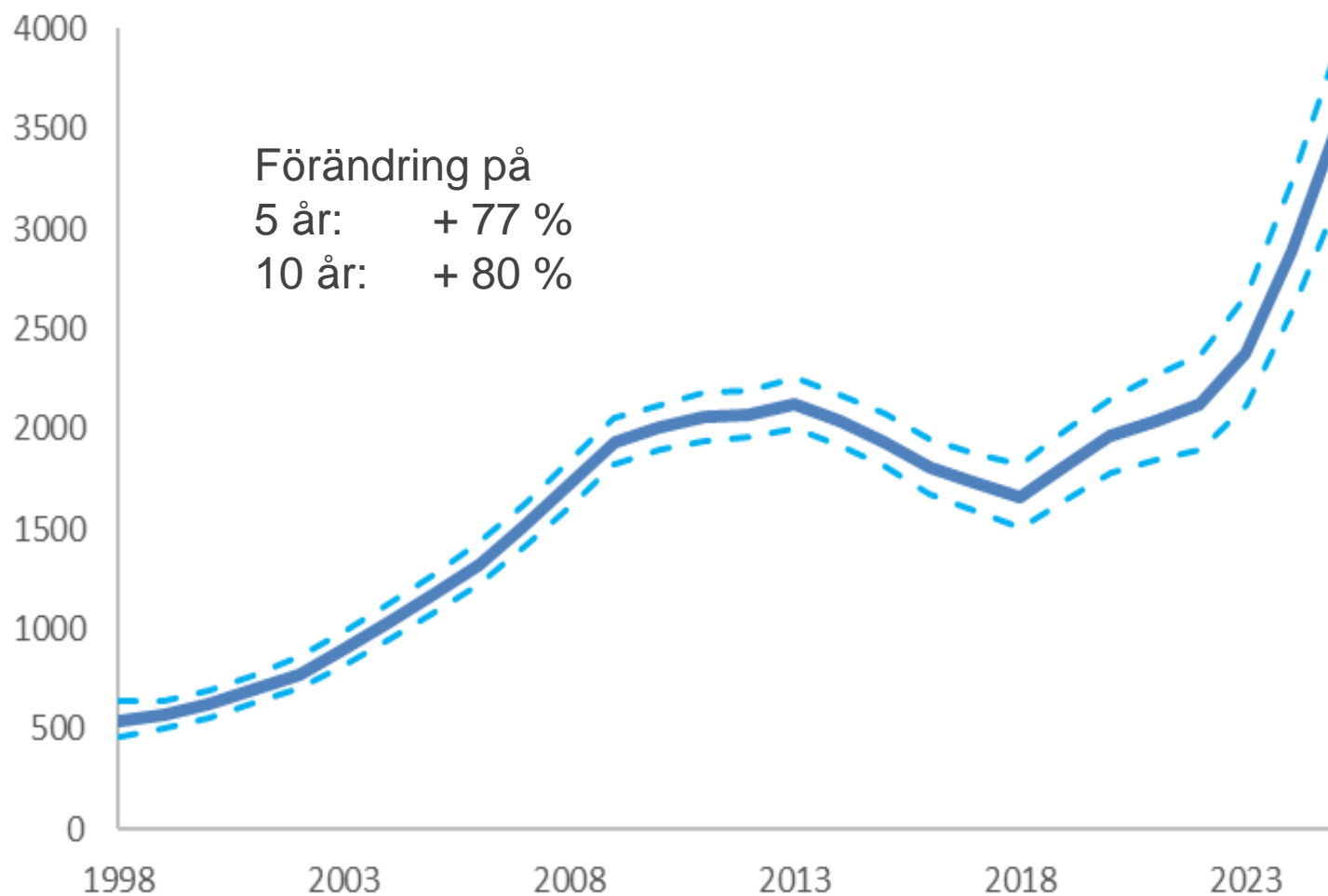
Källa: Luke <https://luonnonvaratiето.luke.fi/numerotieto/raportit?panel=karhun-kanta-arvio&lang=fi>

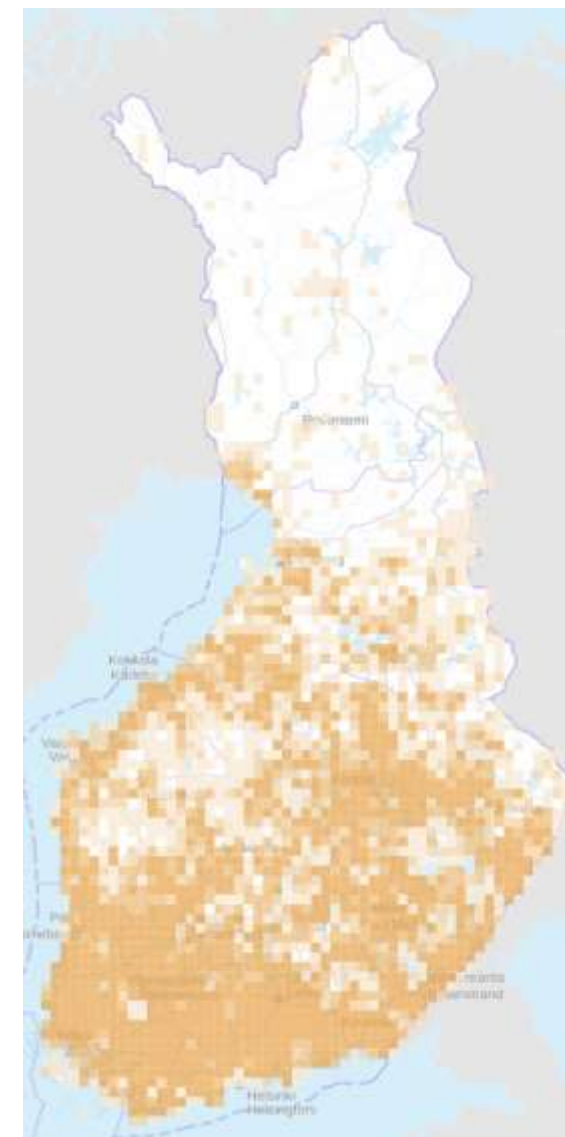
Källa: Luke
<https://luonnonvaratiето.luke.fi/kartat?panel=suurpedot&lang=fi>

LODJURSSTAMMEN I FINLAND

Antal lodjur i Finland på hösten

Källa: Luke <https://luonnonvaratiето.luke.fi/numerotieto/raportit?panel=ilveksen-kanta-arvio&lang=fi>

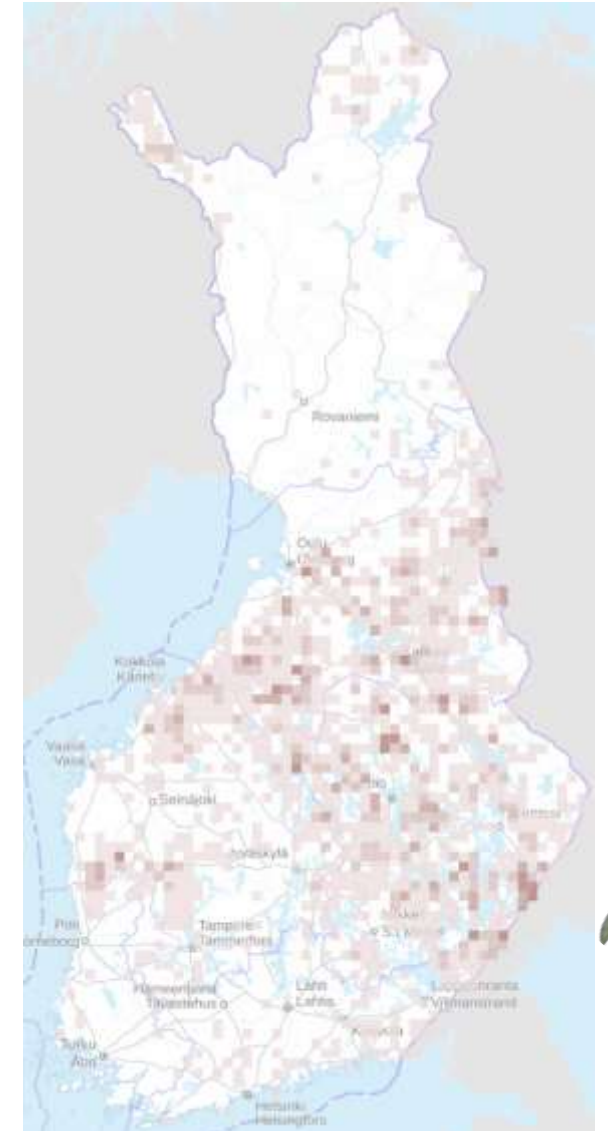

Källa: Luke
<https://luonnonvaratiето.luke.fi/kartat?panel=suurpedot&lang=fi>

JÄRVSTAMMEN I FINLAND

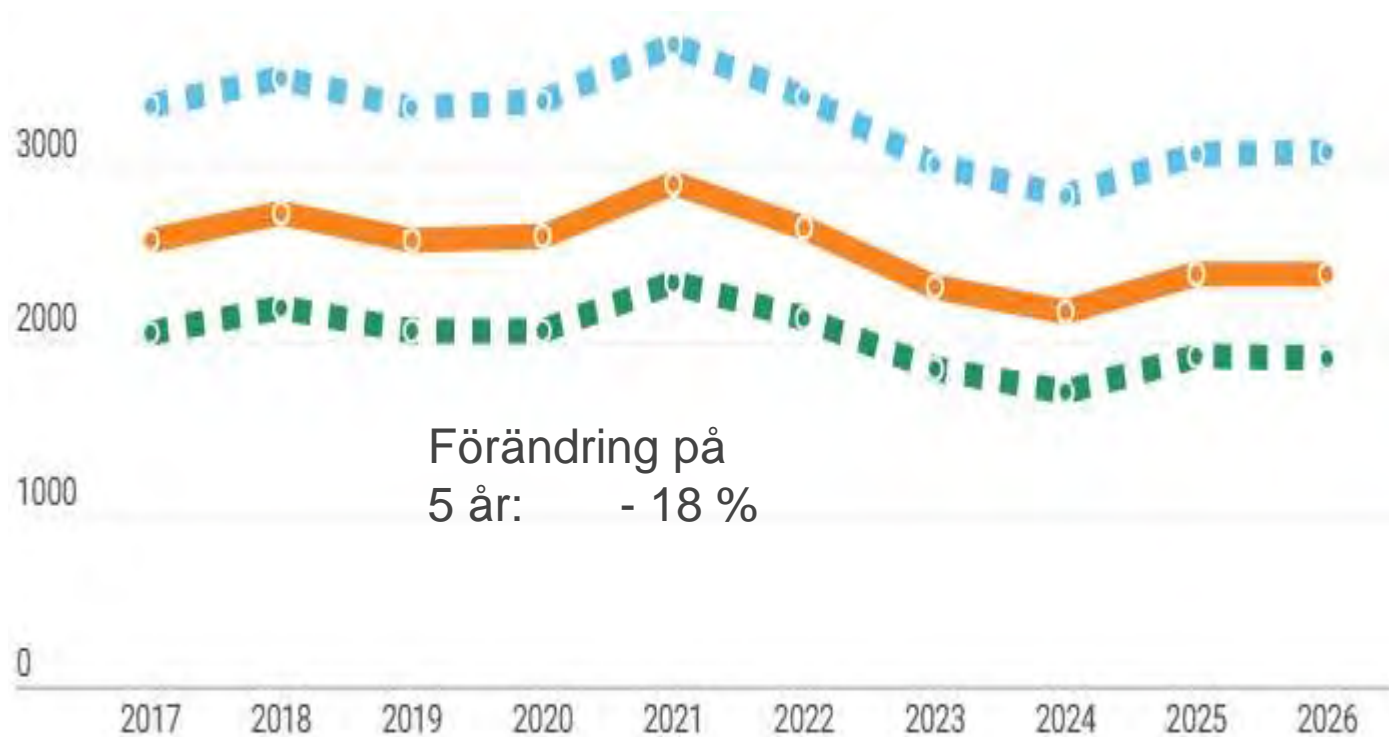
Källa: Luke <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratiето/tiedetta-ja-tietoa/ahma/suomen-ahmakanta-2025>

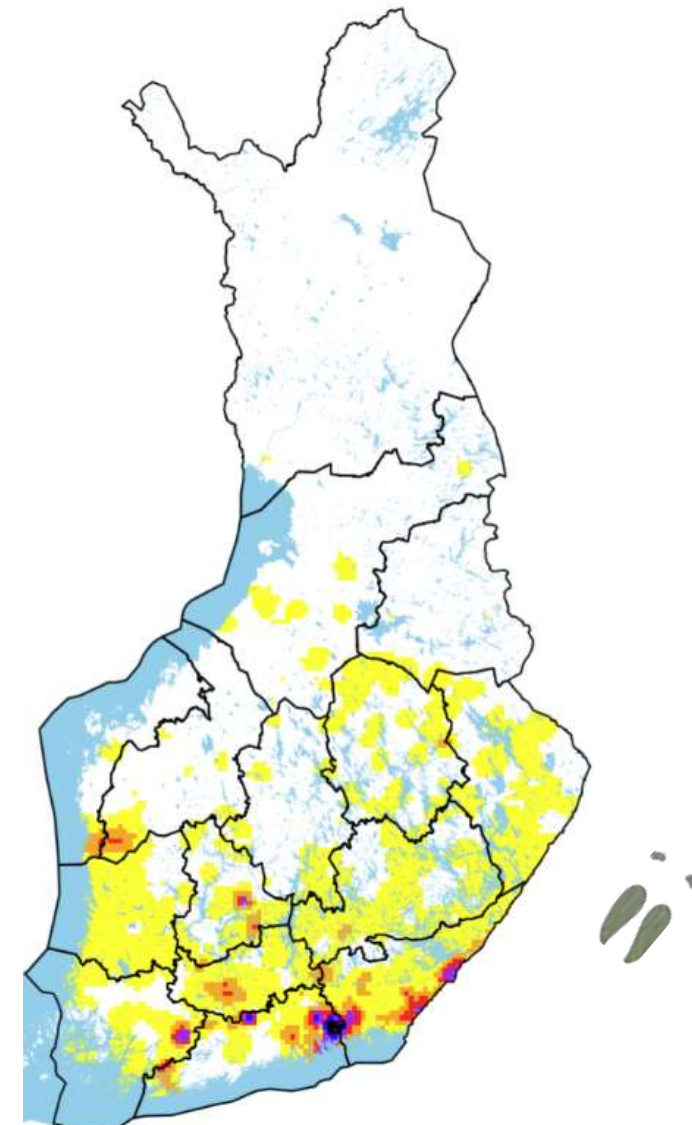
Källa: Luke
<https://luonnonvaratiето.luke.fi/kartat?panel=suurpedot&lang=fi>

VILDSVINSSTAMMEN I FINLAND

Antal vildsvin i Finland i januari

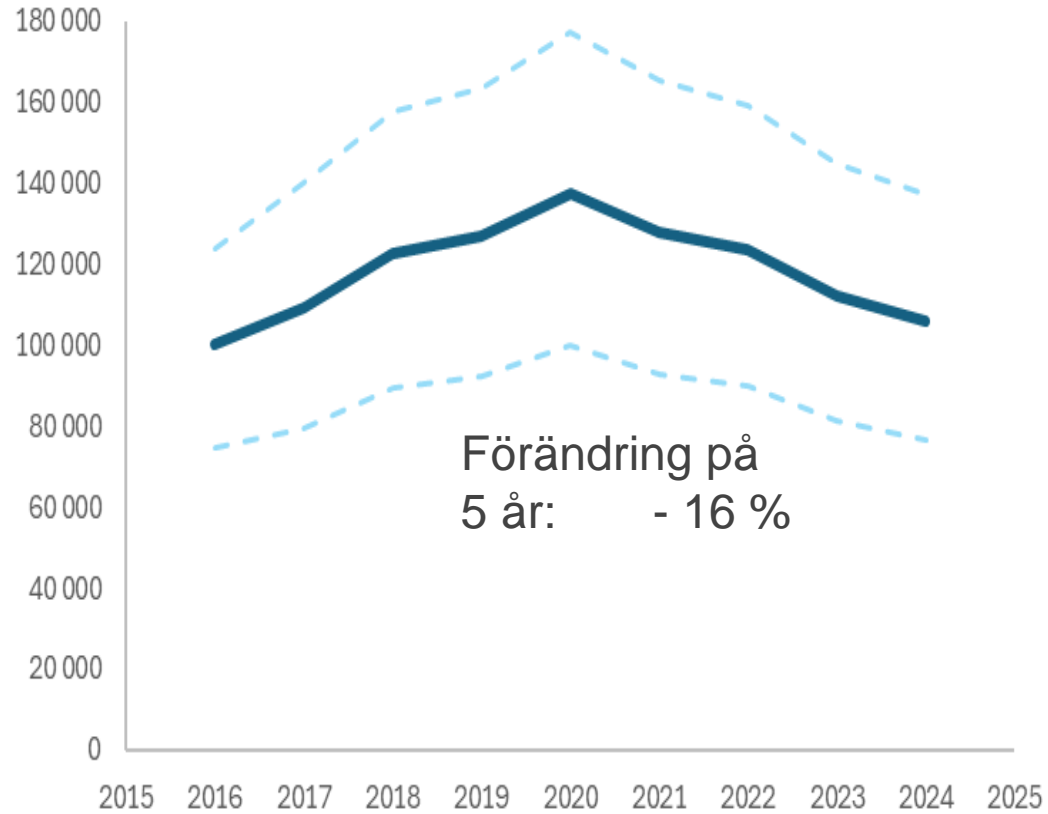
Källa: Luke <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/villisika/villisikakanta-tammikuussa-2026>

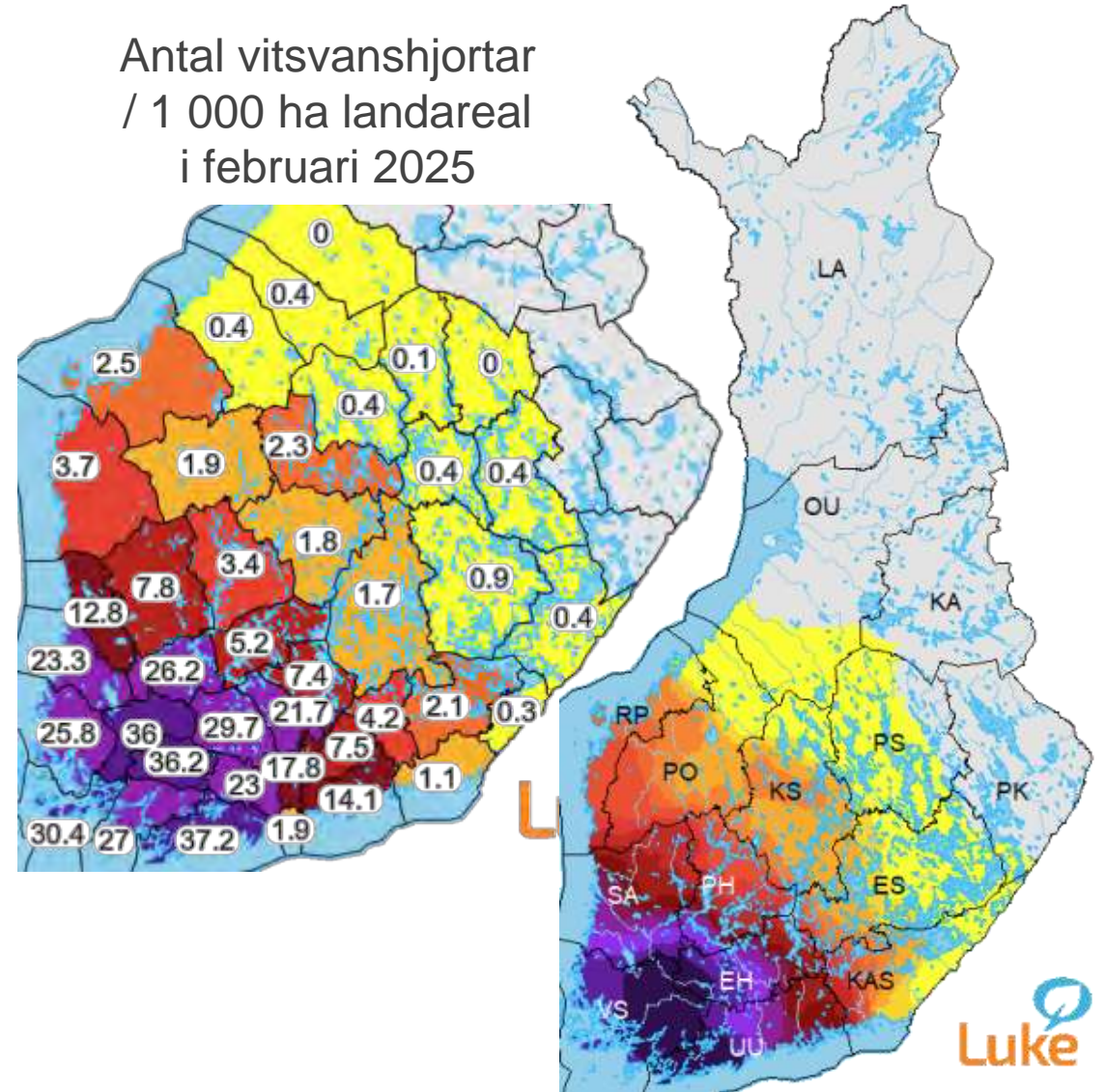
Källa: Luke
<https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/villisika/villisikakanta-tammikuussa-2026>

VITSVANSHJORTSTAMMEN I FINLAND

Antal vitsvanshjortar i Finland i februari

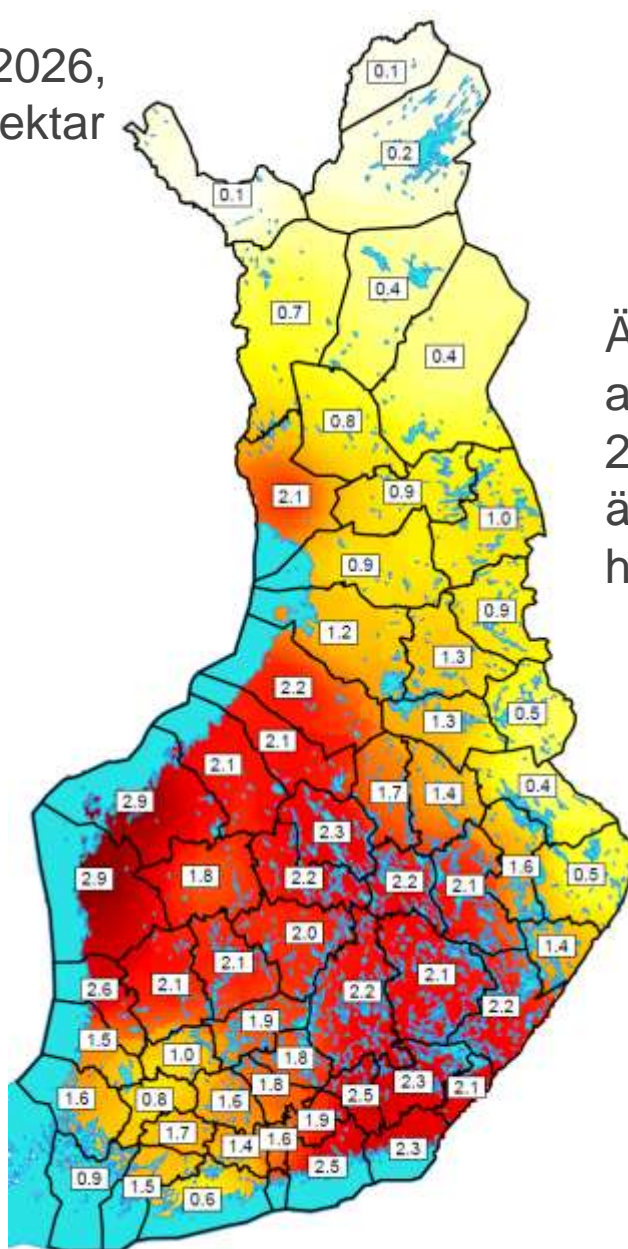
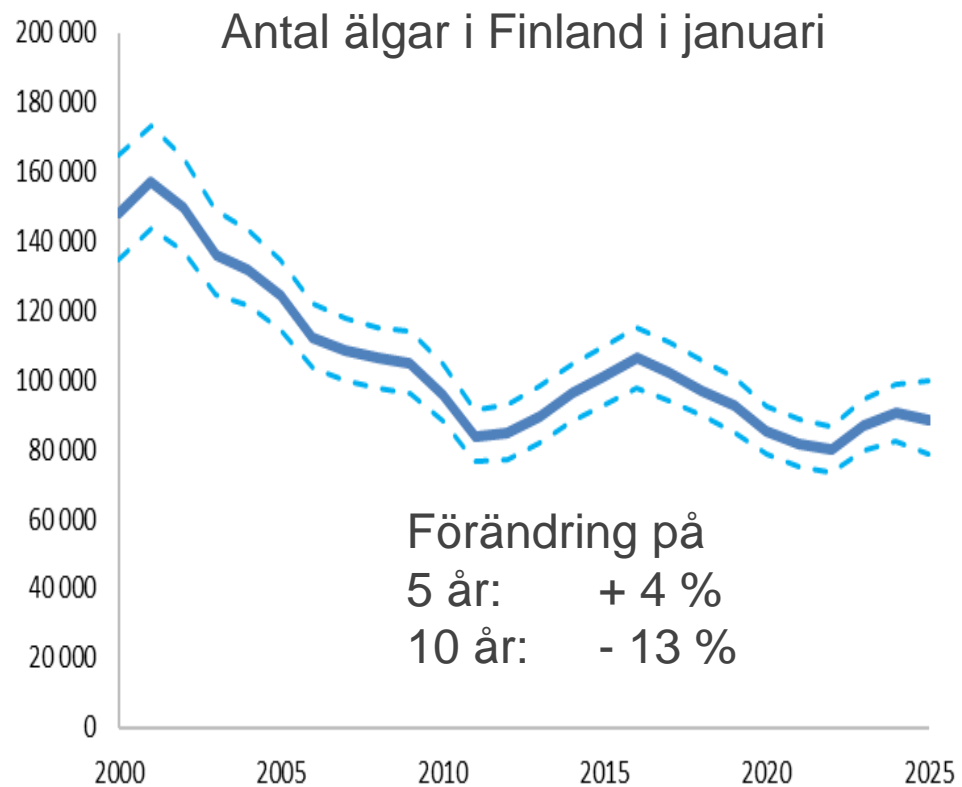
Antal vitsvanshjortar / 1 000 ha landareal i februari 2025

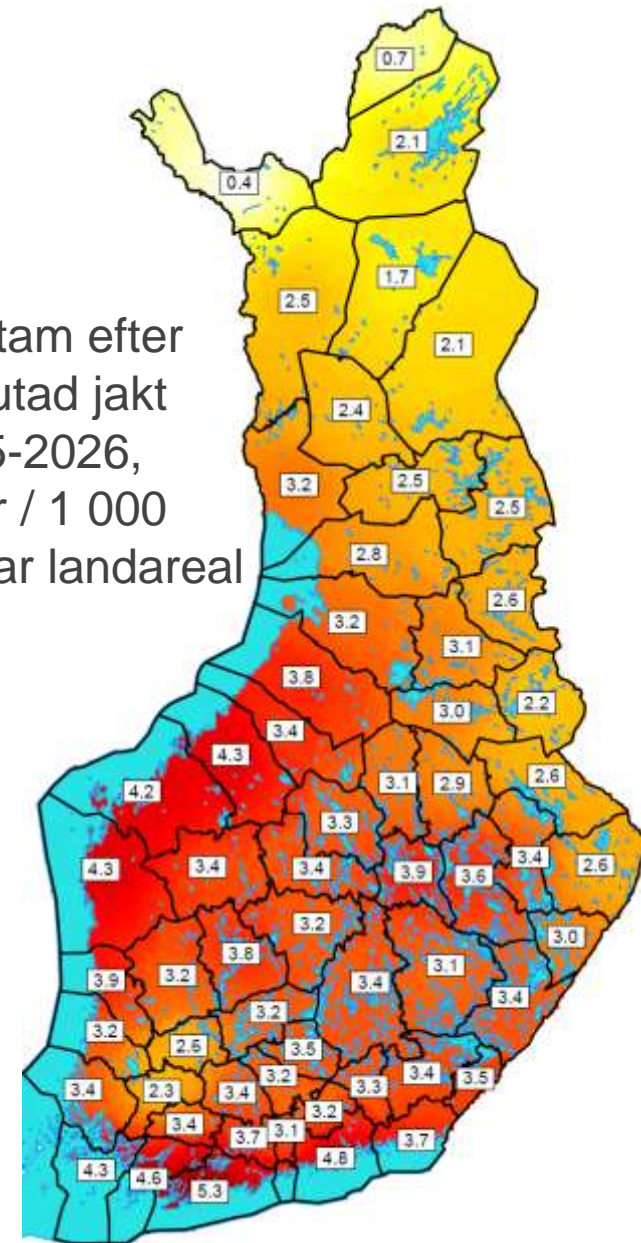
Källa: Luke <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa-luonnonvaroista-luonnonvaroista/valkohantapeura/valkohantapeuran-kantaarvio-2025>

ÄLGSTAMMEN I FINLAND

Älgbyte 2025-2026,
älgar / 1 000 hektar
landareal

Älgstam efter
avslutad jakt
2025-2026,
älgar / 1 000
hektar landareal

ROVDJUR VS. KLÖVVILT

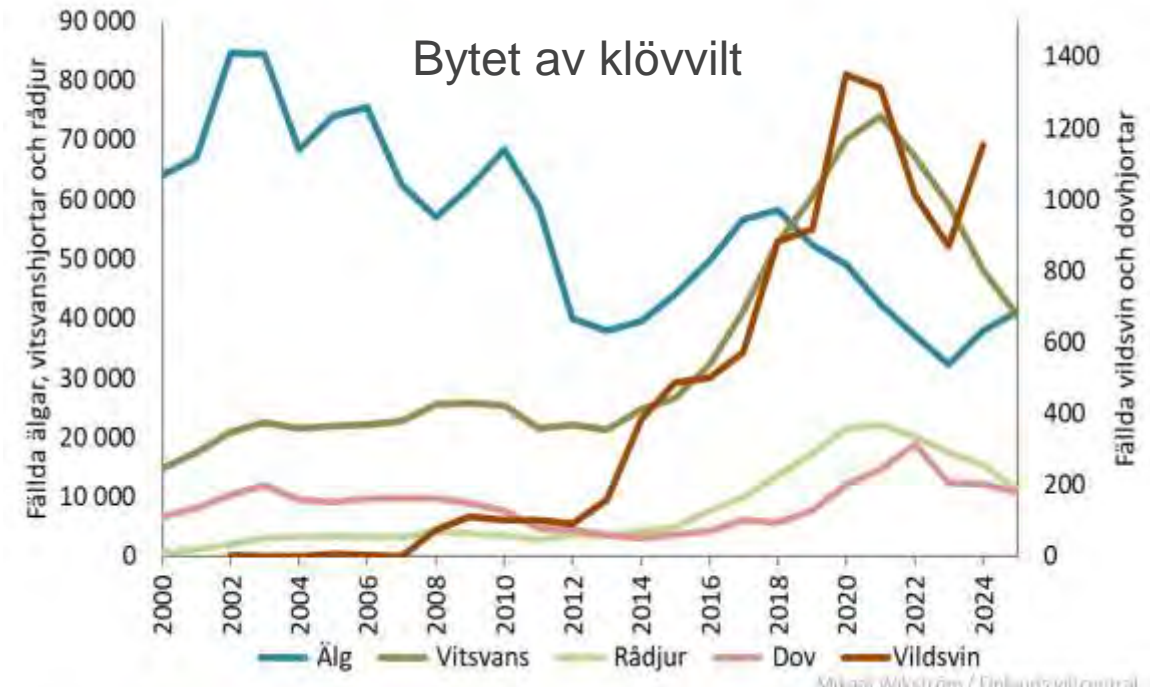
Under jaktsäsongen 2025-2026 fälldes

- 41 224 älgar
- 40 467 vitsvanshjortar
- ca 11 000 rådjur
- ca 1 000 vildsvin
- 178 dovhjortar
- ca 40 mufflonfår
- 15 skogsrenar

Mikael Wikström / Finlands viltcentral

De stora rovdjuren har ökat med 50 % på 5 år (ca 7 000 stora rovdjur år 2025).

Mikael Wikström / Finlands viltcentral

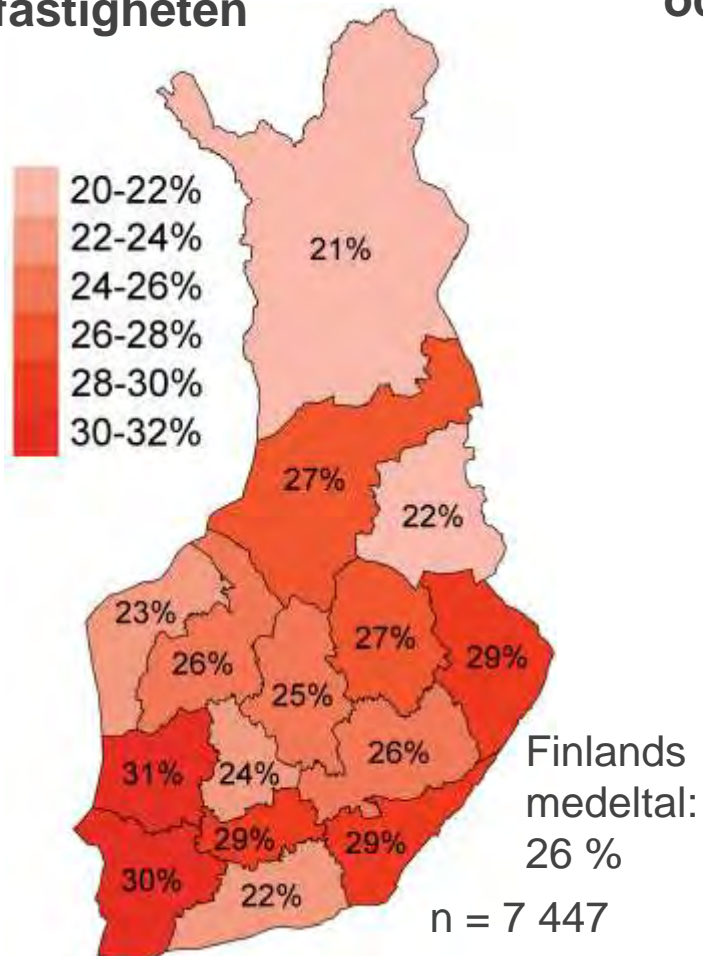
Klövviltbytet har minskat med 34 % på 5 år (ca 94 000 klövvilt år 2025).

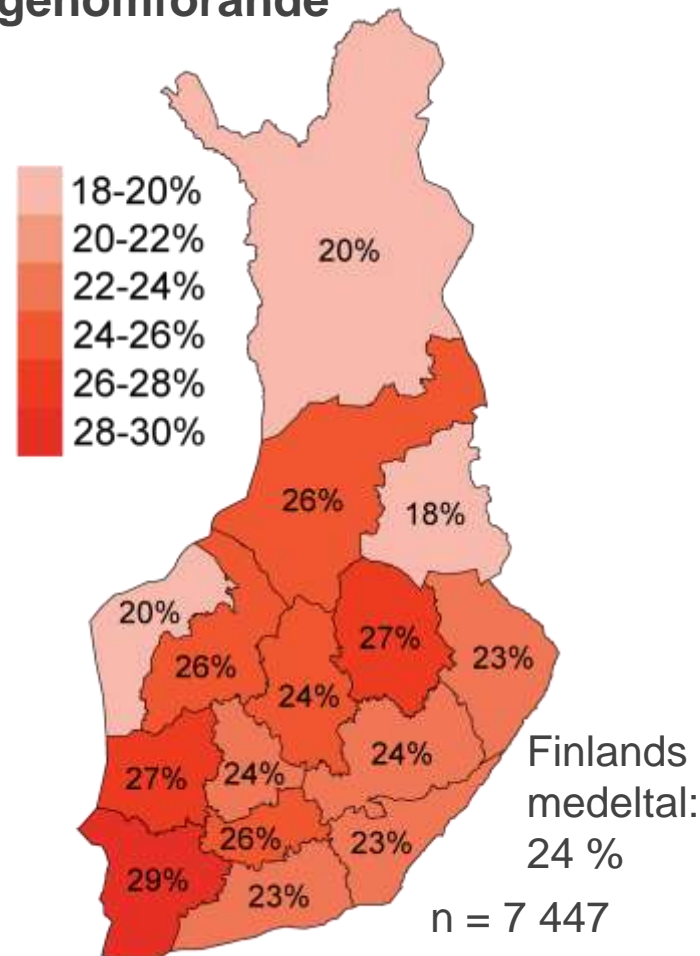
MARKÄGARNAS ÅSIKT OM ÄLGFÖRVALTNINGEN

Enkät till markägare 2021: Hur nöjd är du som helhet gällande följande arrangemang? (= De missnöjdas andel: jag är inte alls nöjd + ganska missnöjd)

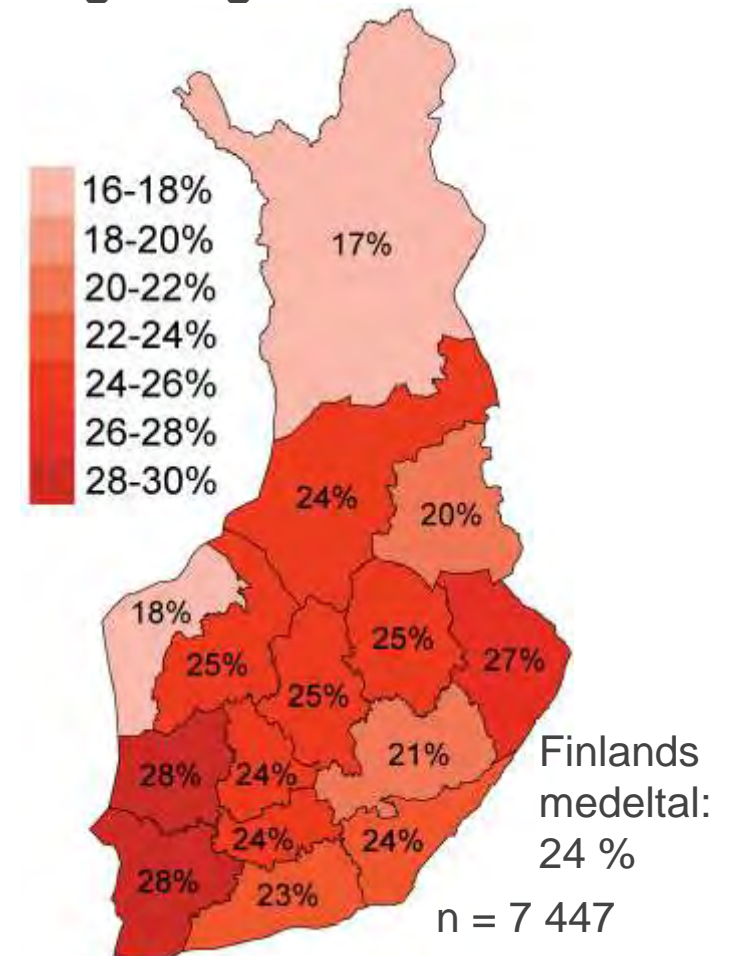
Älgstammens skötsel i närheten av den egna fastigheten

Beaktandet av markägarnas åsikter vid jaktens planering och genomförande

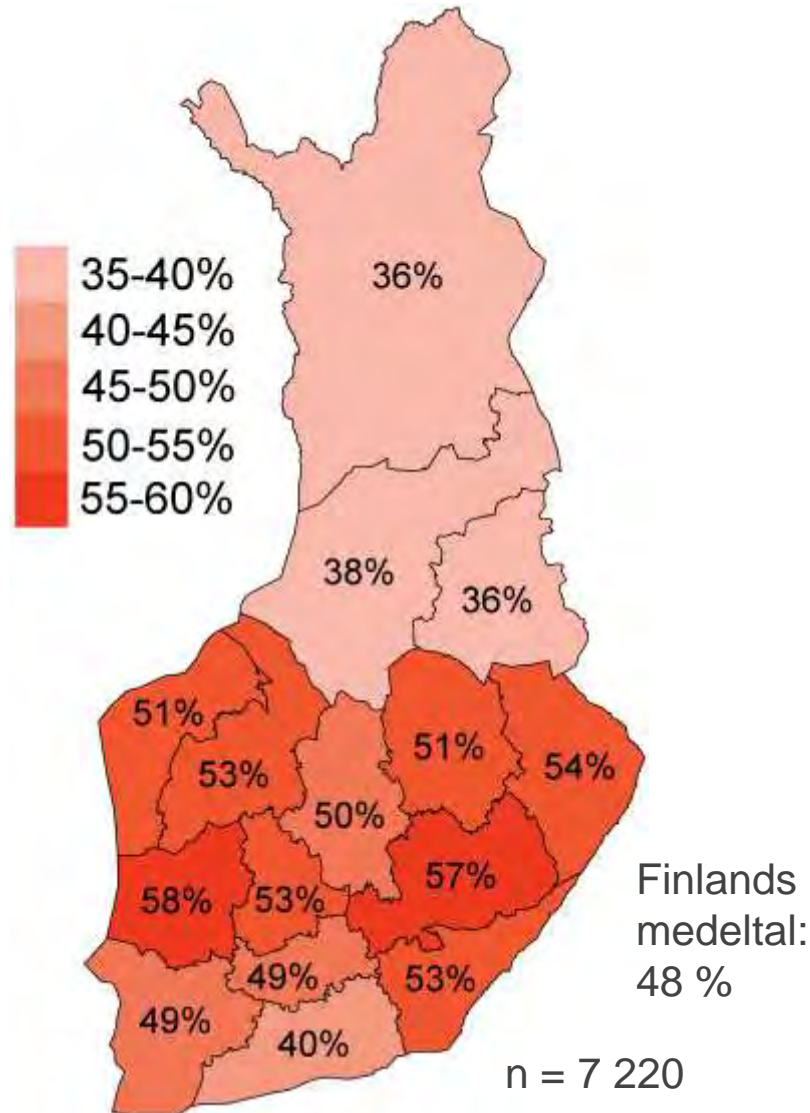

Beaktandet av skadorna som hjorddjuren förorsakar vid jaktens planering och genomförande

MARKÄGARNAS ÅSIKT OM ÄLGSTAMMEN

Enkät till markägare 2021: Hur skulle du bedöma älgarnas antal i närheten av din fastighet för tillfället? (Andel som ansåg att det fanns för många älgar)

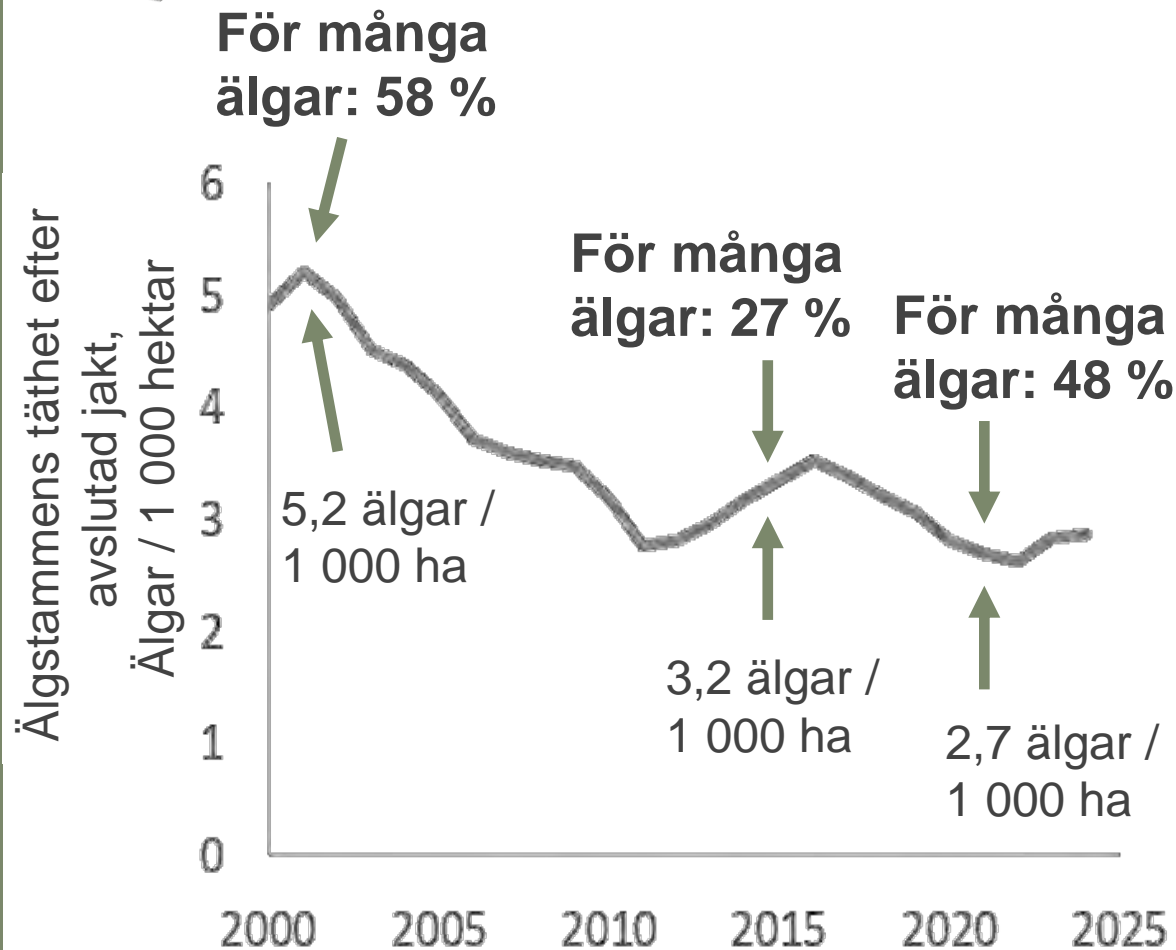
Hälften av markägarna tyckte att det fanns för många älgar.

Endast en fjärdedel av markägarna var missnöjda med älgstammens skötsel i närheten av den egna fastigheten och hur markägarnas åsikter samt hur skadorna som hjordjuren förorsakar beaktas vid jaktens planering och genomförande.

Vad beror den här skillnaden på?

MARKÄGARNAS INSTÄLLNING TILL ÄLG OCH ÄLGTÄTHETEN

Enkäter till markägare 2001, 2014 och 2021: **Andelen som tyckte det fanns för många älgar i förhållande till älgtätheten**

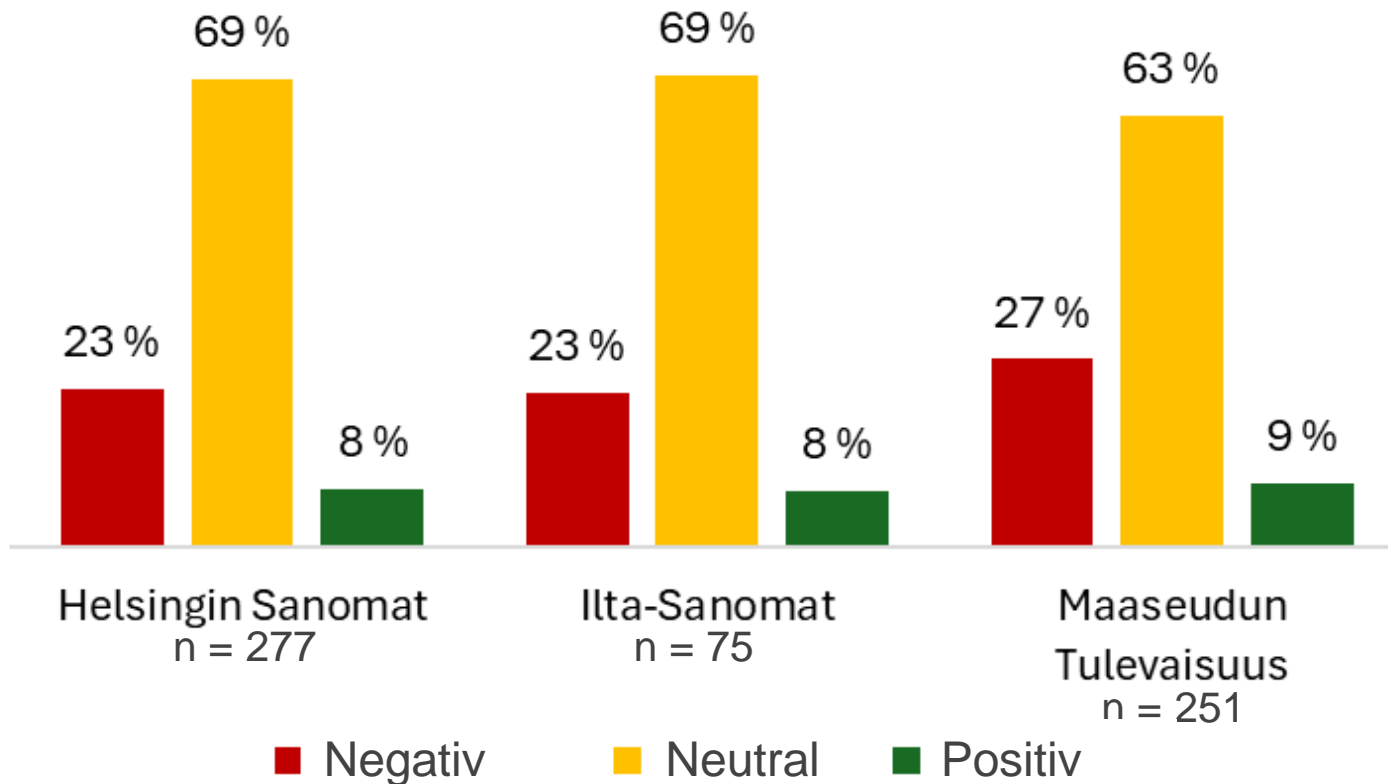
Under åren 2001-2021 halverades älgstammens storlek men andelen markägare som tyckte det fanns för många älgar minskade med bara 10 %-enheter.

Under åren 2014-2021 minskade älgstammen med 16 % men andelen markägare som tyckte det fanns för många älgar ökade med 21 %-enheter.

Det tycks inte finnas något samband mellan markägarnas inställning till älg och älgtätheten under olika år.

MEDIA OCH INSTÄLLNINGEN TILL HJORTDJUR

Helsingin Sanomats (Helsingfors Tidning), Ilta-Sanomats (Kvällstidningen) och Maaseudun Tulevaisuus (Landsbygdens framtid) tryckta tidningars nyheter från åren 2021 och 2024 analyserades:

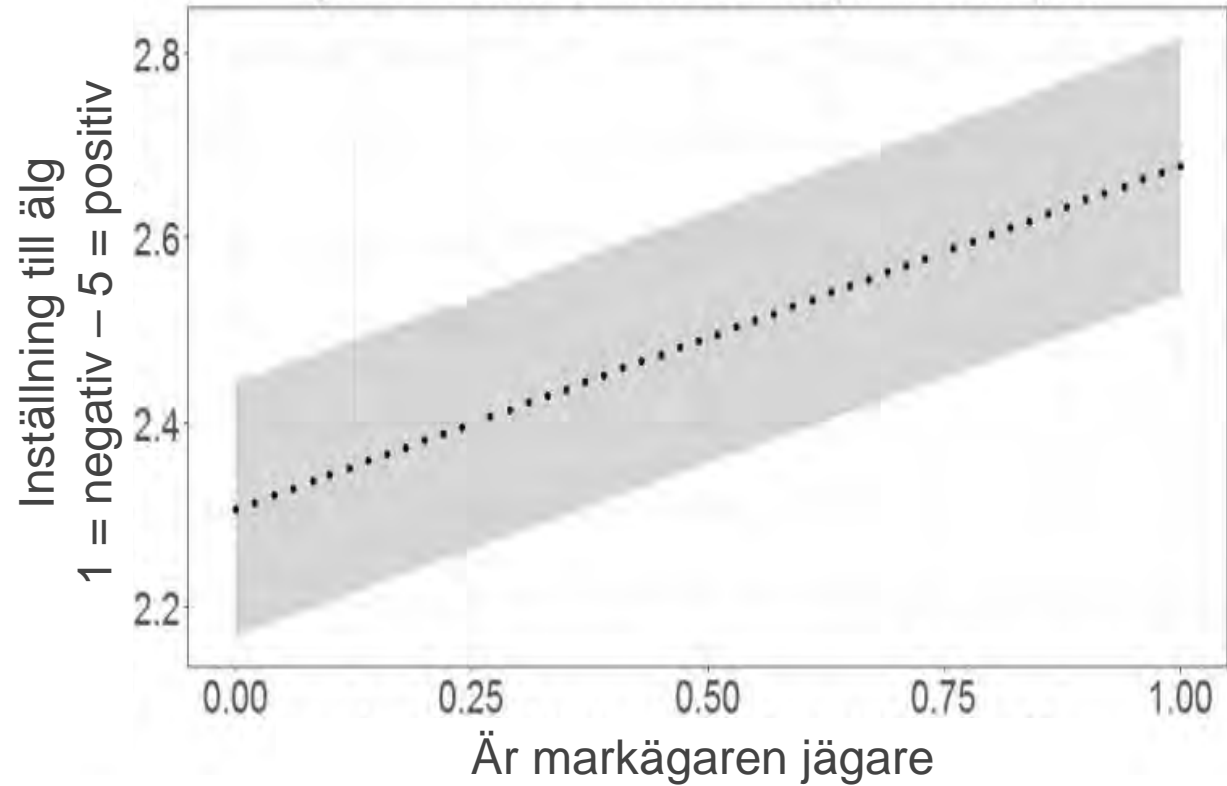

Hjortdjuren nämndes antingen neutralt i förbifarten eller via skadorna som de förorsakar. I nyheterna som hade laddad ton beskrevs hjortdjur **tre gånger oftare negativt än positivt**.

Det är lätt att göra nyheter på viltkollisioner och skador i jord- och skogsbruk, för dessa mäts och statistikförs.

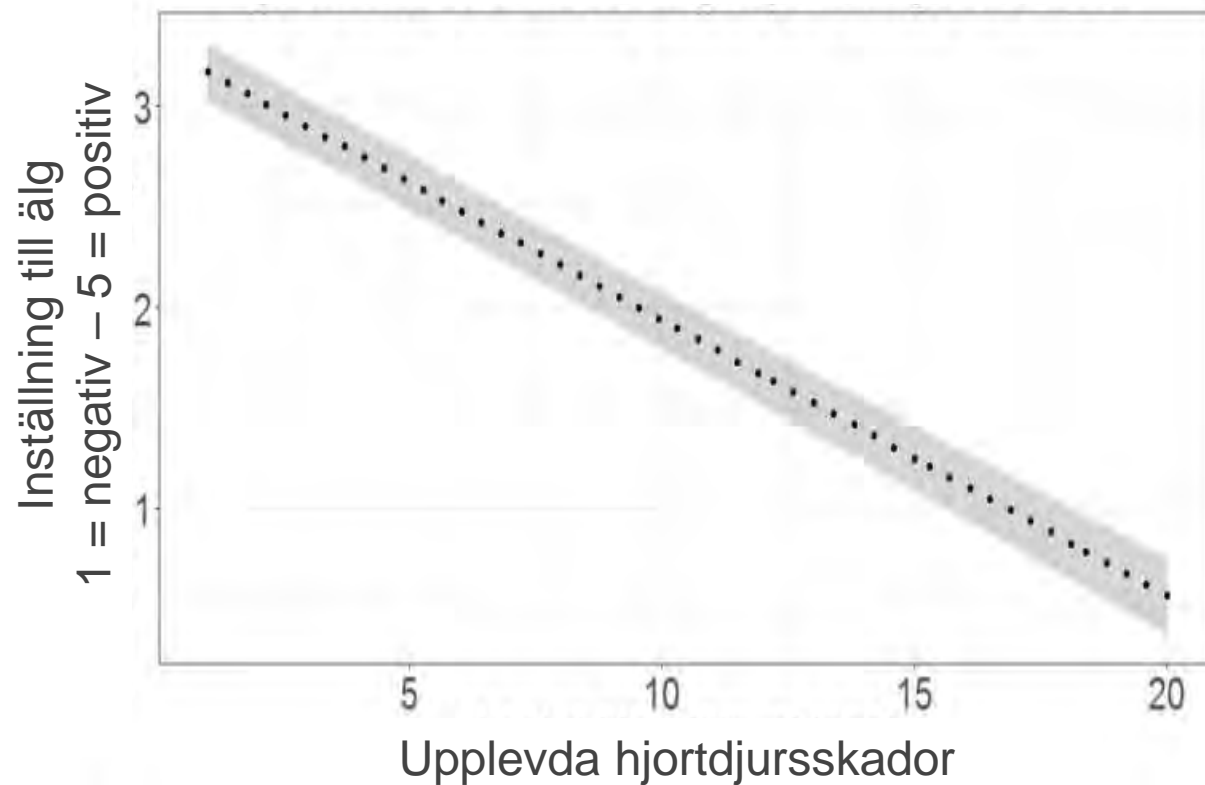
MARKÄGARNAS INSTÄLLNING TILL ÄLG BEROR PÅ JAKTINTRESSE

Markägare som jagar har en positivare inställning till älgar än de som inte jagar. → Det lönar sig befrämja möjligheterna att få markägare med och jaga.

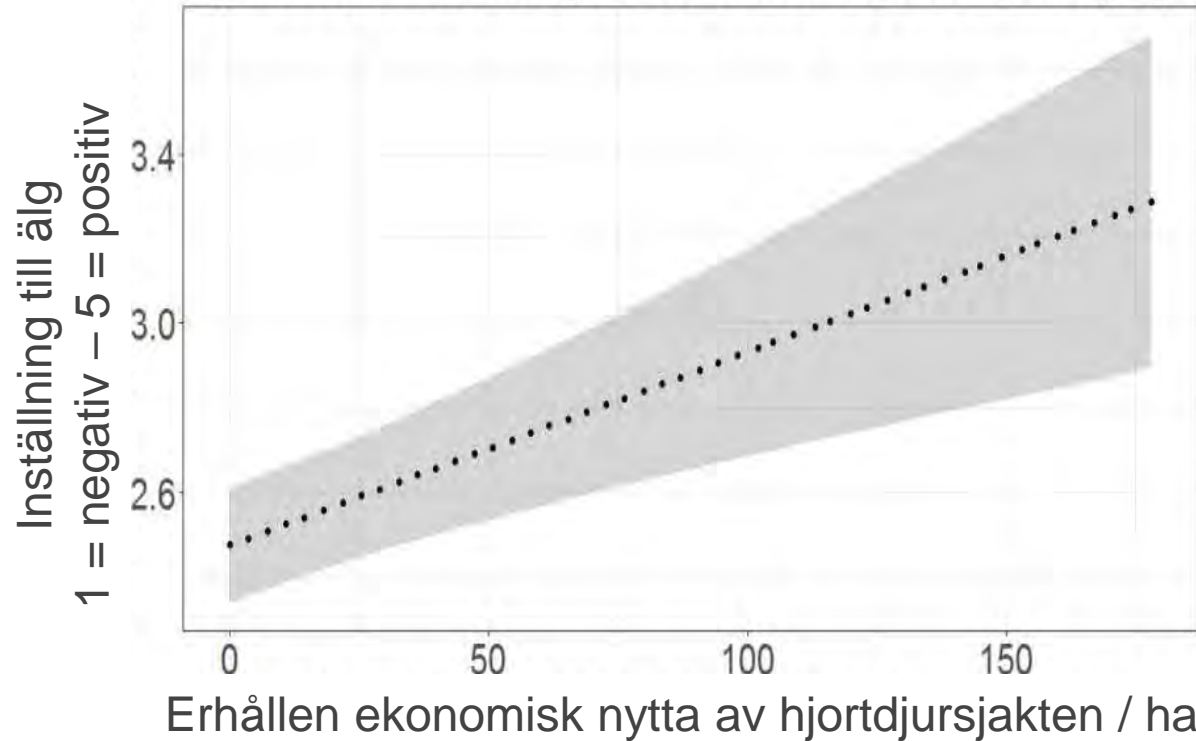
MARKÄGARNAS INSTÄLLNING TILL ÄLG BEROR PÅ UPPLEVDA SKADOR

Markägare som upplever skador har en negativare inställning till älg än de som inte upplever skador
→ Det lönar sig att befrämja skadeförebyggande åtgärder

MARKÄGARNAS INSTÄLLNING TILL ÄLG BEROR PÅ UPPLEVD NYTTA

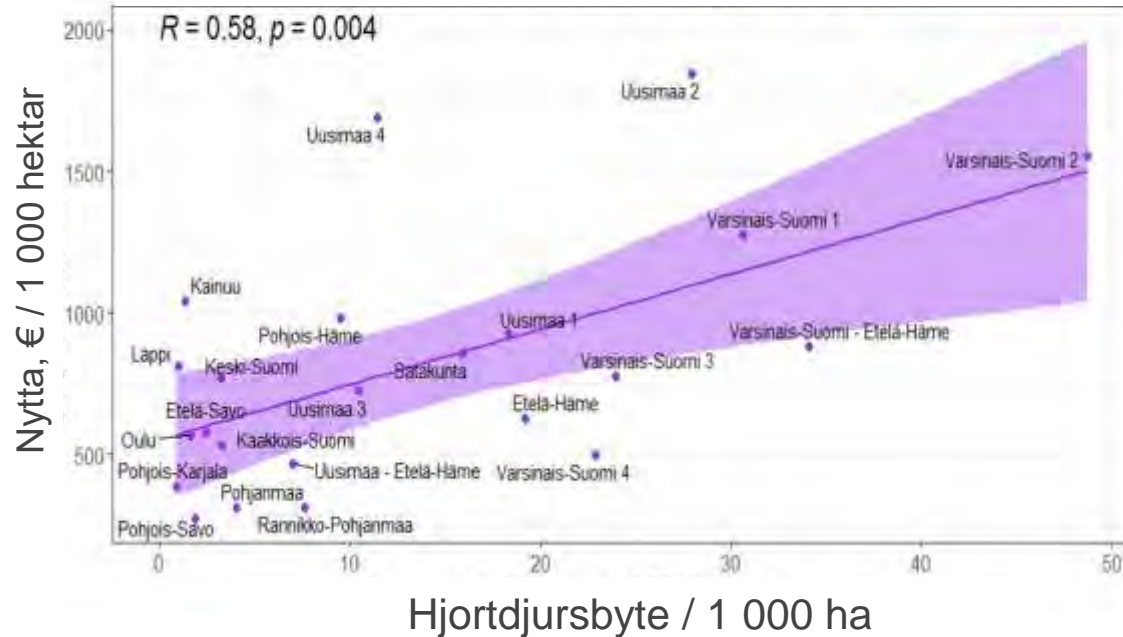

- Endast ca 50 % av markägarna som arrenderade sina marker för jakt fick någon i pengar mätbar ersättning för jakten.
- För markägarna som fick ersättning för jakten var den ekonomiska nyttan i medeltal 6,30 € / hektar.
- Markägarna som själv jagade fick i genomsnitt mycket högre ersättning (cirka 6,70 € / hektar) än de som inte själv jagade (cirka 0,80 € / hektar).

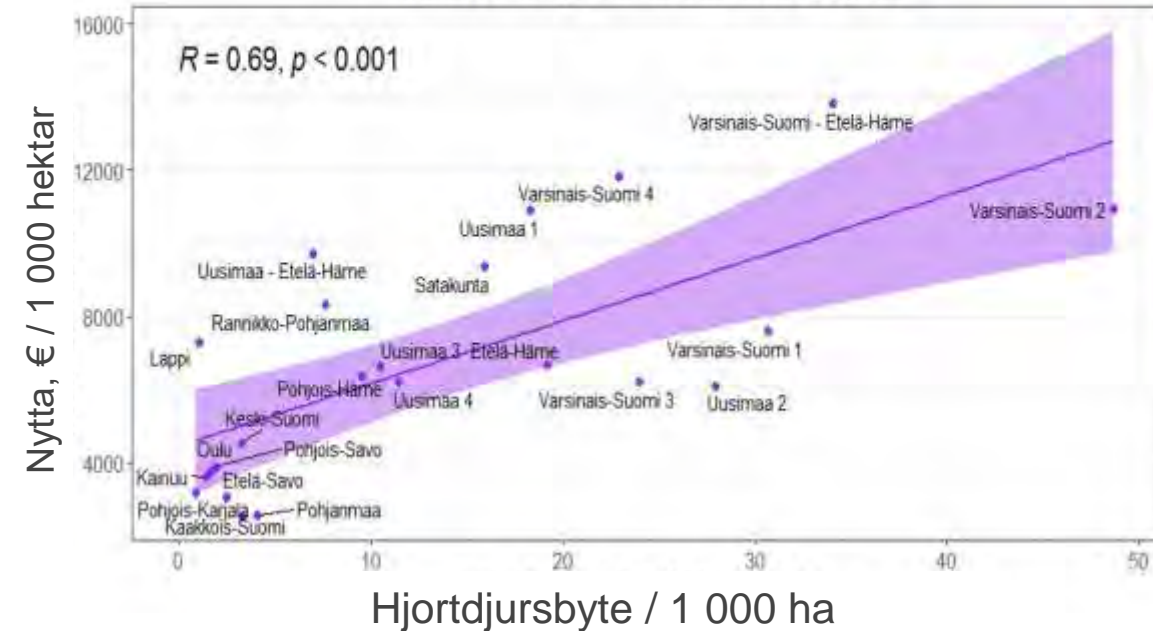
Ju större ekonomisk nytta av hjortdjursjakten, desto positivare inställning till älg.
→ Det lönar sig ge kött, betala arrende i pengar eller på annat sätt försäkra sig om att markägarna har nytta av viltet.

TILLRÄCKLIGA BYTESMÄNGDER MÖJLIGGÖR MERVÄRDE AV VILTET FÖR MARKÄGARNA

Förhållandet mellan hjortdjursbyte och den ekonomiska nyttan som markägare får:
Markägaren jagar inte

Förhållandet mellan hjortdjursbyte och den ekonomiska nyttan som markägare får:
Markägaren är jägare

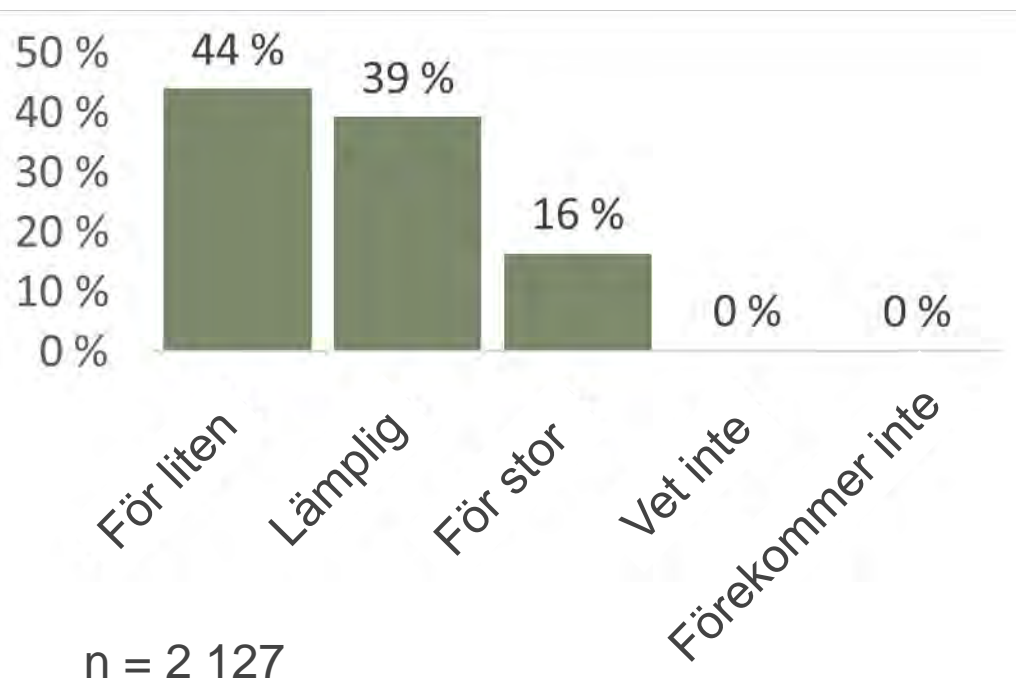

Både markägarna som jagar och de som inte jagar får större ekonomisk nytta av hjortdjursjakten ju större hjortdjursbytet i området är. → Det lönar sig att upprätthålla hjortdjursbestånd som möjliggör mervärde av viltet för markägarna.

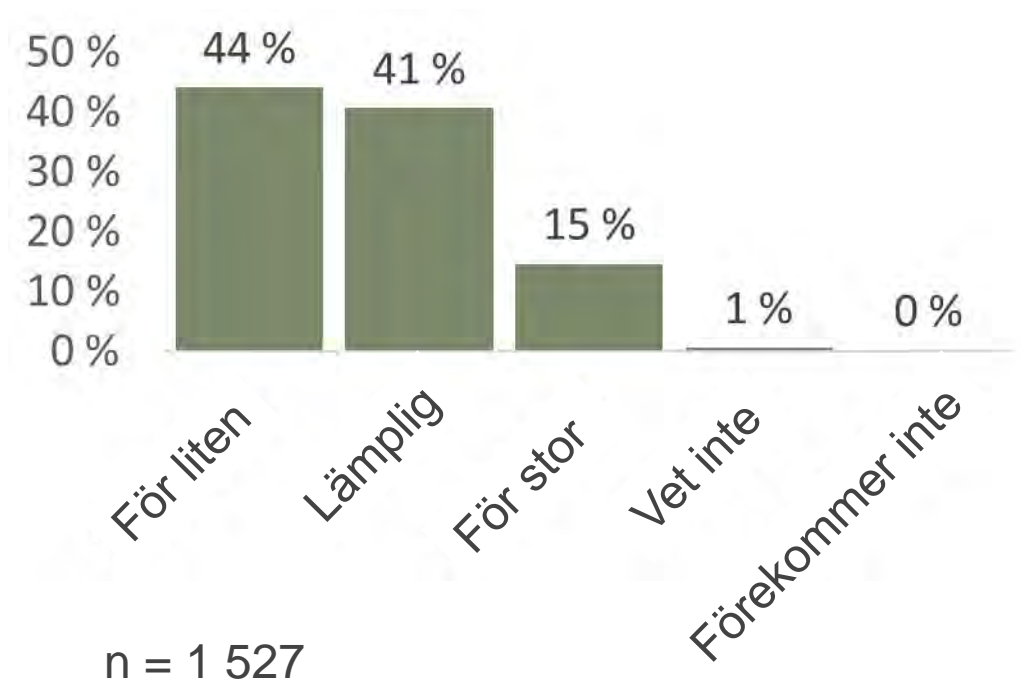
ÄLGJÄGARNAS ÅSIKT OM ÄLGSTAMMEN

Enkät till jaktlagens jaktledare, vicejaktledare och kontaktpersoner 2024: **Hur skulle du bedöma älgstammens storlek inom ditt eget jaktlag för tillfället?**

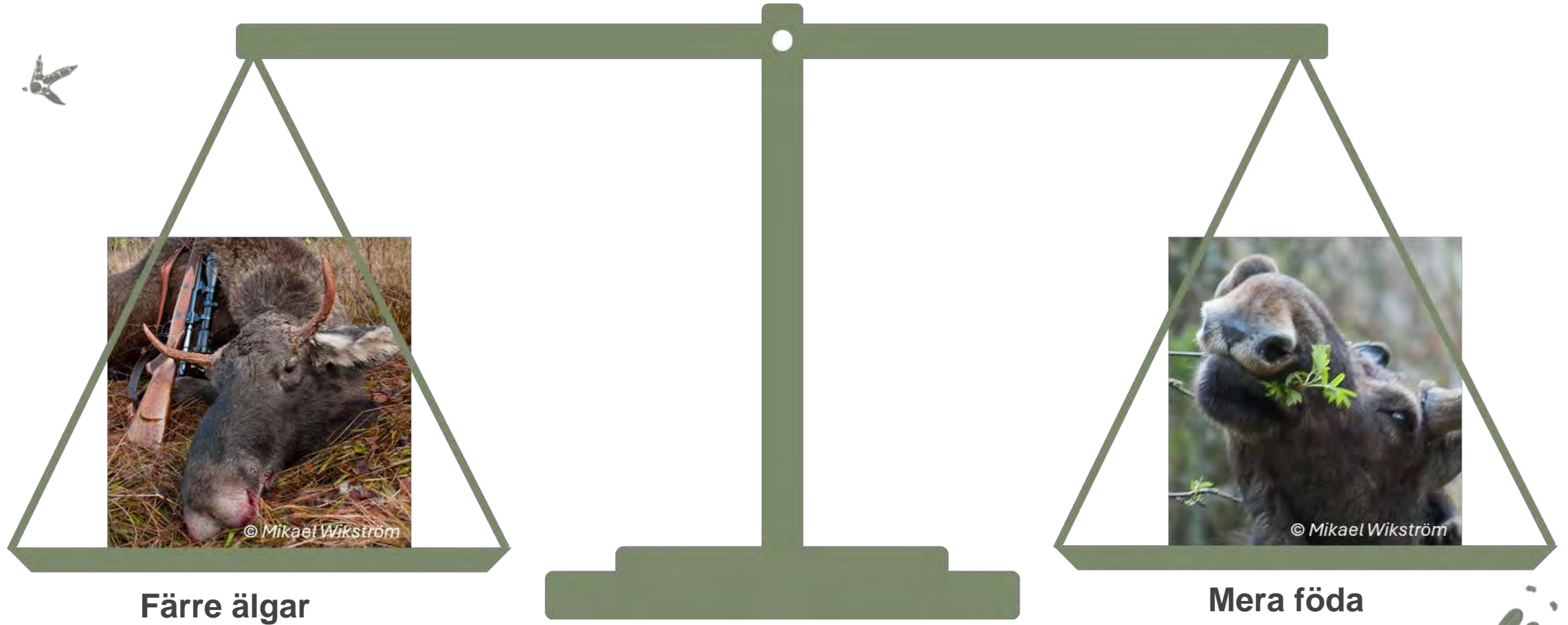
Markägare

Icke-markägare

TVÅ VERKTYG FÖR ATT MINSKA RISKEN FÖR SKADOR I SKOGSBRUKET

Risken för skador på unga tallbestånd beror långt på:

- Älgstammens storlek
- Födötillgången

(e.g. Bergqvist et al. 2014, Domisch et al. 2024, Felton et al. 2022, Franklin et al. 2026, Pfeffer et al. 2021, Pfeffer et al. 2022, Wallgren et al. 2024)

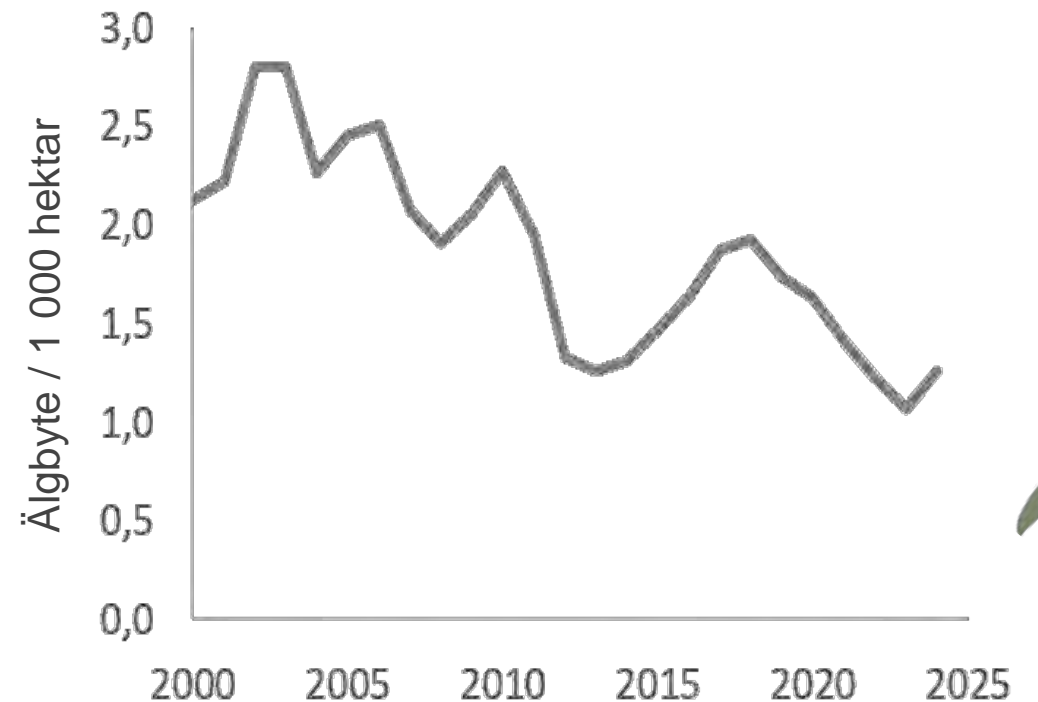
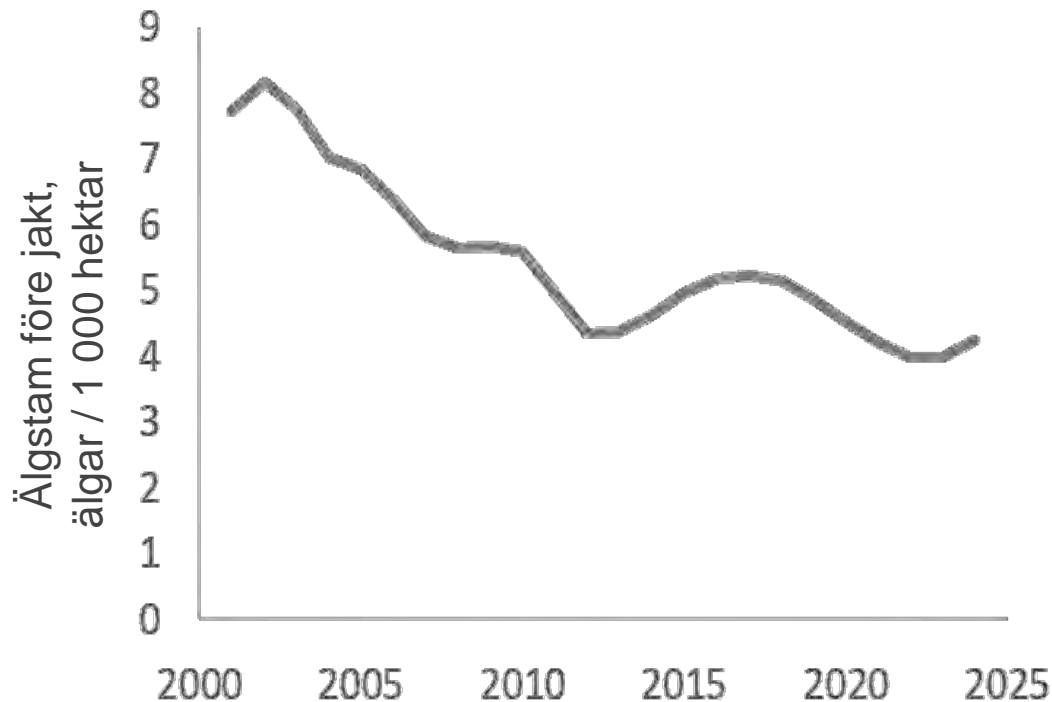
ÄLGSTAMMENS STORLEK OCH JAKTBYTE

Älgstammen har minskats på grund av för mycket skador i skogsbruket.

Under tre älggenerationer (21 år):

- Stamstorlek före jakt, trend - 47 %
- Stamstorlek efter jakt, trend - 43 %
- Jaktbyte, trend - 49 %

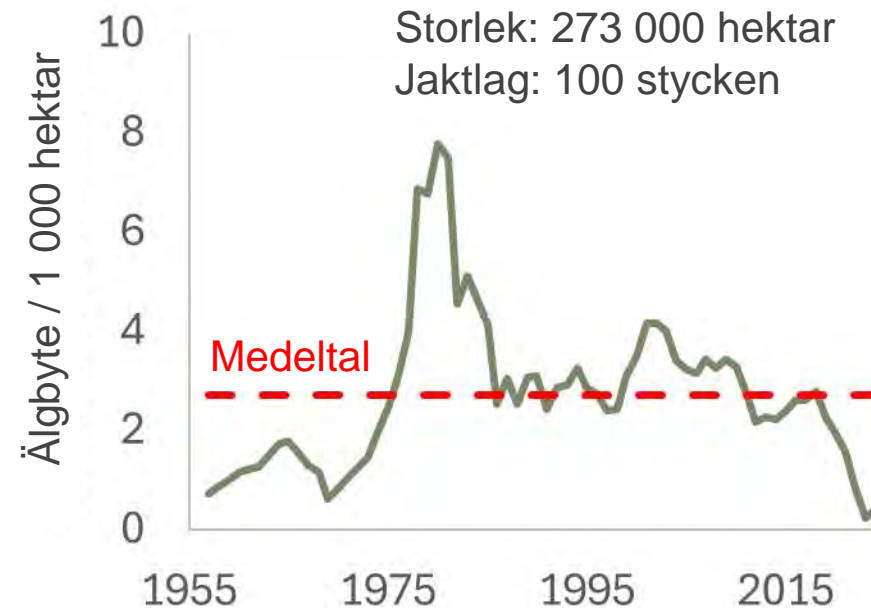
Om evaluering gjordes nu skulle älggen i Finland uppenbarligen hamna i IUCN:s Red List of Threatened Species; VU A2 (snabb populationsminskning och osannolikt att populationen skulle återgå till tidigare storlek)

JÄGARE SLUTAR JAGA

Jägarna har slutat jaga i vissa områden för att de anser att älgstammen är för liten.

Exempel: Älgförvaltningsområde UU2

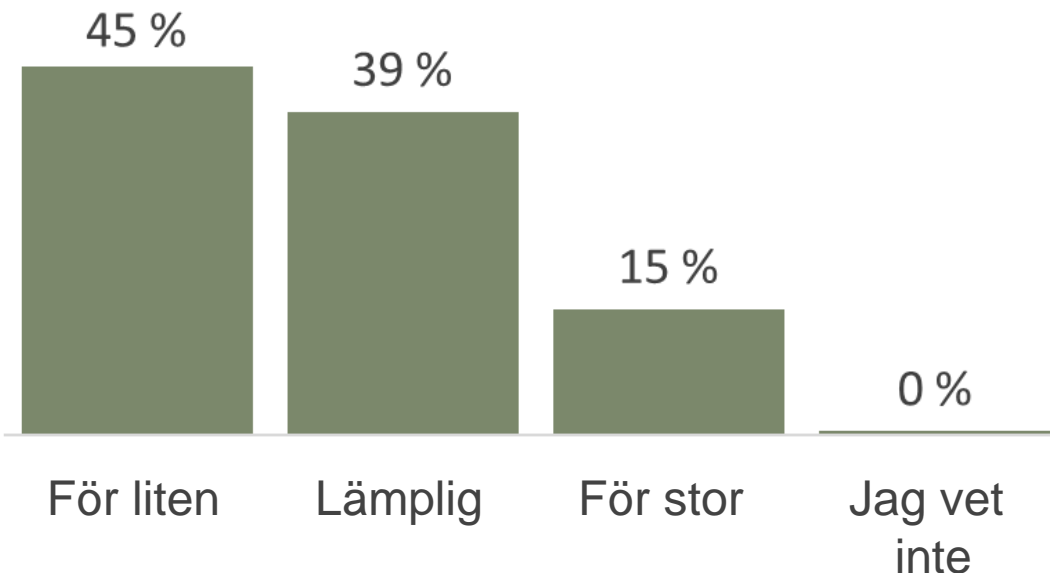

- Ökade svårigheter att samla in data om älgstammens storlek, struktur och reproduktion utan tillräckligt mycket observationer.
- Älgjakttraditionerna lider. Kommer det att finnas tillräckligt många jägare och jakthundar i framtiden?
- **Risk för okontrollerad utveckling i älgstammen.**

KONFLIKT MELLAN JÄGARNAS ÅSIKTER OCH SKOGSÄGARNAS INTRESSEORGANISATION (MTK)

Enkät till älgjägare i februari 2024:

Hur skulle du beskriva storleken på älgstammen i ditt jaktområde för tillfället?

n = 3 863

57 % av respondenterna var markägare

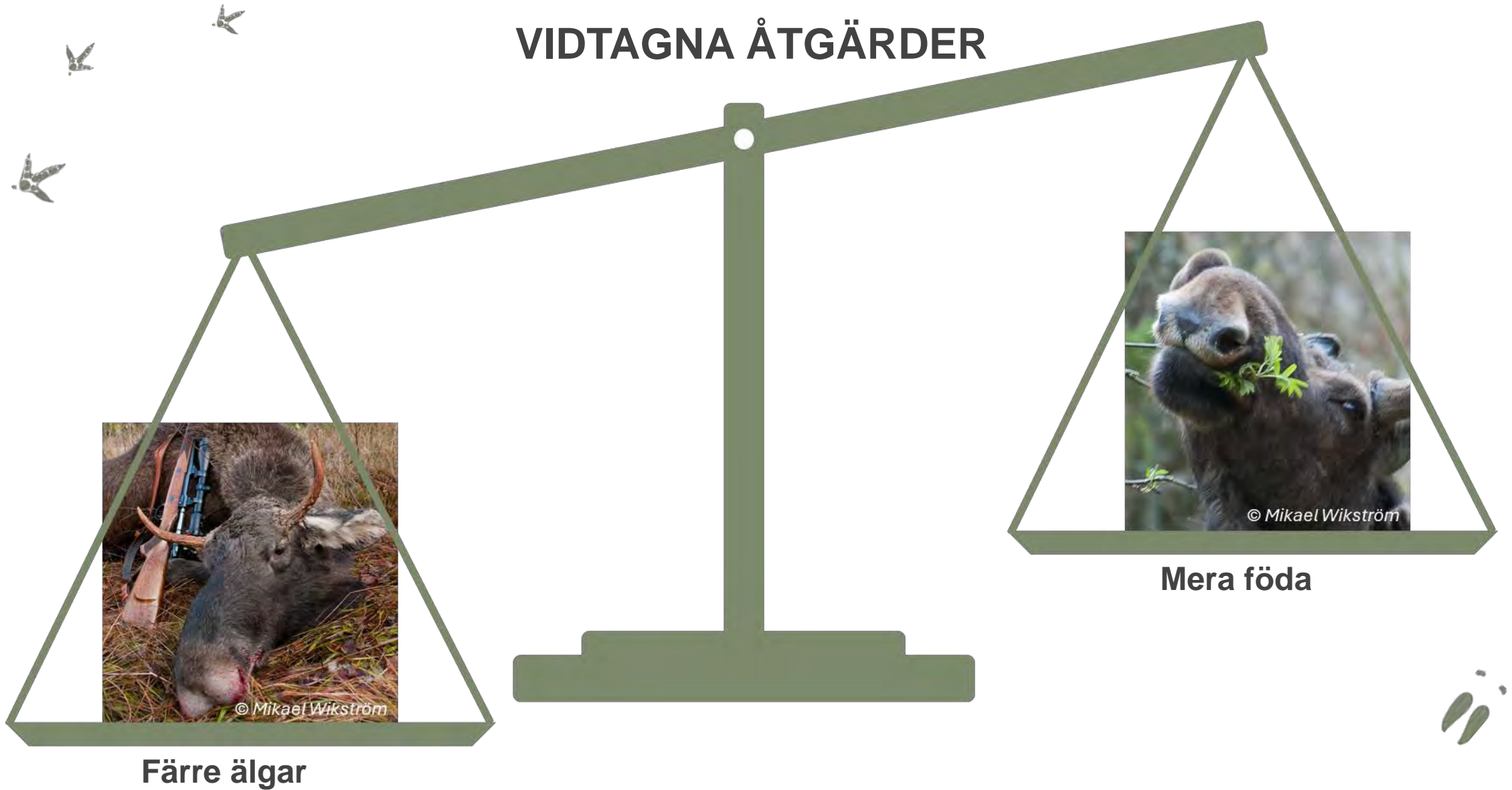
Skogsägarnas intresseorganisation (Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK) fortsätter kräva låga älgtätheter eller ytterligare minskning av älgtätheterna för att förebygga älgskador i tallbestånd (Haarala & Sarkki 2024, Kivistö & Leskinen 2024).

Ett exempel gällande södra Finland:

“Målen för älgstammen borde inte höjas överhuvudtaget i det här läget i ett enda av älgförvaltningsområdena i Södra Tavastland eller Nyland” (Haarala & Sarkki 2024).

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Färre älgar

Mera föda

- Älgstammens storlek har minskats avsevärt
- **Hur öka födotillgången?**

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Förnyelse i områden med hög älgskaderisk

- Trädslagsval enligt växtplatsen = Tall på tallmark
  - Vid förnyelse av tall på mineraljord rekommenderas sådd och naturlig förnyelse efter kraftig markberedning.
  - Vid förnyelse av tall på torvmark rekommenderas plantering och behandling med Trico. På karga marker rekommenderas naturlig förnyelse eller sådd.
  - Vid förnyelse av gran eftersträvas blandskog med lövträd efter markberedning. Granens planteringstäthet högst 1 500 plantor / hektar så att lövträd etablerar sig naturligt.
  - Vid förnyelse av björk genom plantering rekommenderas Trico-behandling vid behov 2 gånger / år upp till 3 meters höjd. Om hjortdjursbeståndet är mycket tätt rekommenderas förnyelse med björk endast där det förekommer problem med rotröta hos gran.

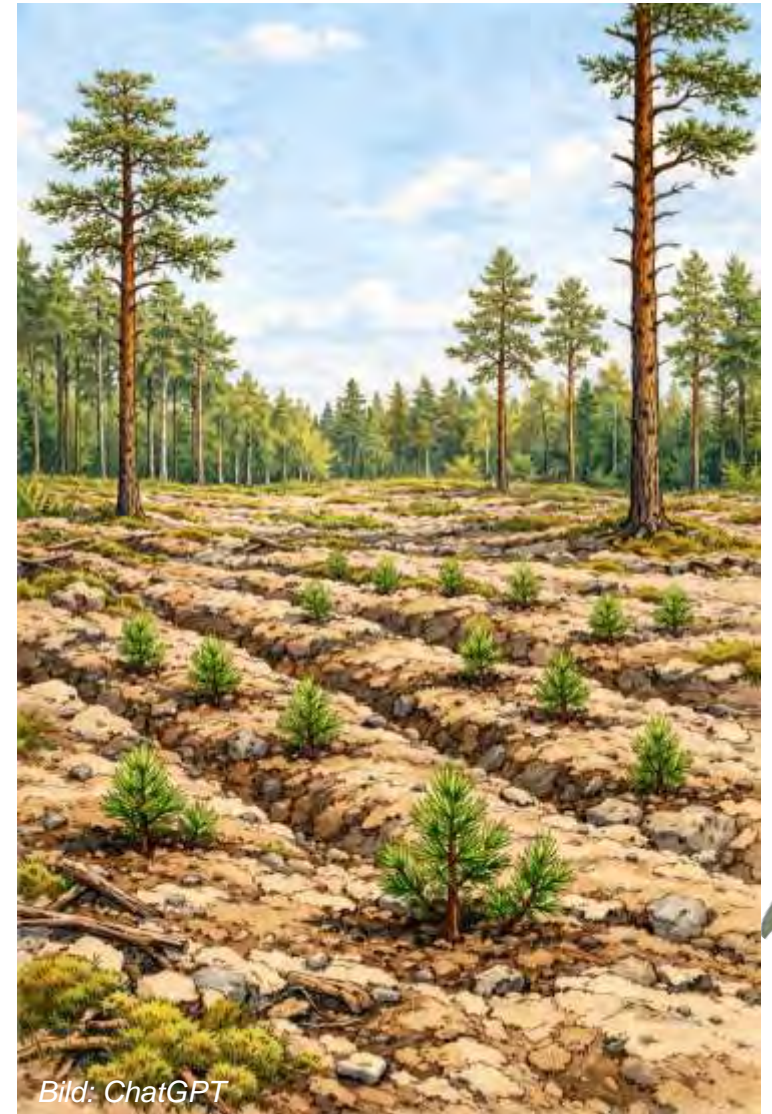

Bild: ChatGPT

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Plantskogsröjning (första röjning) i områden med hög älgskaderisk

- Föredra brunnsröjning/punktröjning.
  - Håll beståndet tätt; lämna över 4 000 plantor / hektar om utgångsläget tillåter. En måttlig ökning av antalet tallar per hektar i unga bestånd kan minska andelen skadade tallar.
  - Spara lövträd som inte stör det odlade trädslaget. Men det är viktigt att avlägsna snabbt vuxna lövträd som kan piska barrträdens toppar.
  - Skapa blandskog med huvudträdslaget utgörande högst 75 % och minst 10 % lövträd.
-
- Vide, asp, rönn och ek är högt prefererade av älg under vintern (t.ex. Månsson et al. 2007, Shipley et al. 1998, Wam & Hjeljord 2010).
  - Älgar blandar tall med blåbär, lingon och andra odonväxter som kompletterande föda för att nå ett näringsmål som liknar videkvistar (Spitzer et al. 2023). Om vide skulle vara mer rikligt förekommande skulle älgar direkt kunna öka vide i sin diet istället för att blanda tall med odonväxter. Detta skulle kunna minska intaget av tall, vilket skulle bidra till att mildra konflikten mellan älg och skogsbruk gällande skador på tall (Spitzer et al. 2023).

Bild: ChatGPT

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Traditionell
röjning:
2 000 plantor /
hektar

Före älgbete

Älgbete:
Till exempel 1 500
plantor / hektar

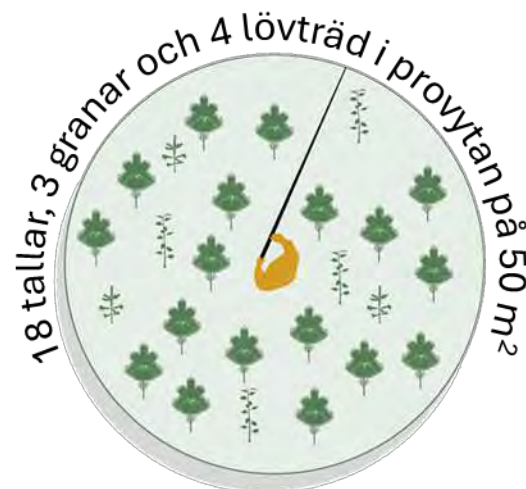

Efter älgbete:
**500 plantor / hektar
kvar**

Röjning för att förbättra
födötillgången:
Till exempel 5 000
plantor / hektar

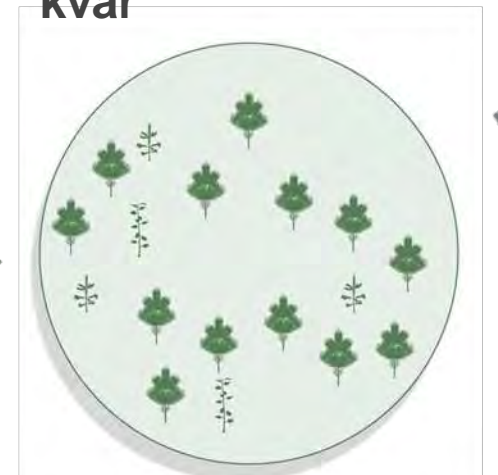
Före älgbete

Älgbete:
Till exempel 1 500
plantor / hektar

Efter älgbete:
**3 500 plantor / hektar
kvar**

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Plantskogsgallring i områden med stor älgskaderisk

- Utför gallring i tallplantering när den har vuxit ur älgskaderisken, > 5 m höjd.
- Gallring i granplantering kan göras tidigare.
- Bevara lövträd som inte stör huvudträdslaget så att lövträdens andel är minst 10 %.
- Undvik onödigt städande.

Bild: ChatGPT

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Åtgärder på landskapsnivå

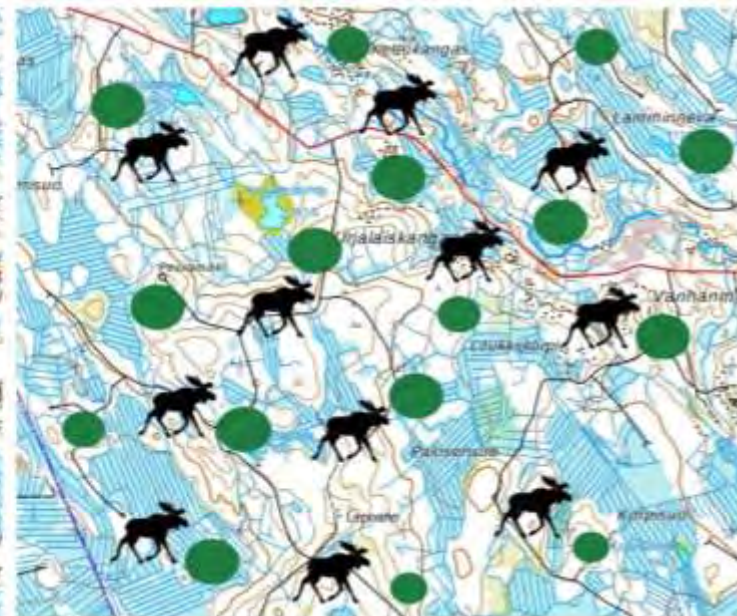
- Älgar breder ut sig enligt ideal fri fördelning i naturen utgående från födotillgången i landskapet (Bergqvist et al. 2018). Det kan vara möjligt att minska betestrycket på skadekänsliga unga skogar genom att öka födotillgången i andra skogs- och marktyper (Bergqvist et al. 2018).

→ **Fördela åtgärderna för att öka födotillgången på landskapsnivå för att få ett jämnare betestryck!**

Tillgänglig föda koncentrerad
liksom också älgpopulationen

Tillgänglig föda utbredd
liksom också älgpopulationen

ÅTGÄRDER FÖR ATT SKYDDA KÄNSLIG SKOG

Skyddandet av plantor i områden med stor älgskaderisk

- Plantor som ska skyddas behandlas med Trico, 1 000 stycken / hektar.
- Plantornas toppar besprutas med ryggspruta eller handspruta under en torr och ganska vindstilla dag.
- 5-10 liter Trico används / hektar och gör en kostnad på 30-55 € / hektar för skogsägaren. Cirka 2/3 av skyddsmedlets pris finansieras genom jägarnas jaktlicensavgifter.
- Arbetstiden för behandling med Trico är 3-5 timmar / hektar.
- Effekten av behandlingen håller över vintern till följande växtsäsong.
- Behandlingen med Trico kan behöva upprepas flera år.
- Plantor som ska planteras behandlas i sina transportlådor ett dygn före plantering.

© Mikael Wikström

FILMER OM SKOGSVÅRD OCH ÄLG

<https://metsastajalehti.fi/sv/vilt/minimera-algskadorna-med-skogsvard/>

ÅTGÄRDER FÖR ATT VÄCKA INTRESSET FÖR ÖKAD FÖDOTILLGÅNG

Artiklar och föreläsningar

- Wikström, M. 2017. Viltbruk och skogsbruk. Yrkesakademin i Österbottens seminarium.
- Wikström, M. 2017. Viltbruk och skogsbruk – Mera föda i skogen? Finlands skogscentral.
- Wikström, M. 2018. Förebyggande av älgskador i skogen – Födötillgångens betydelse. För viltet –dag.
- Wikström, M. 2018. Lönsamt beakta hjortdjuren i skogsbruket. https://www.lehtiluukku.fi/lehti/jagaren/_read/02-2018/174687.html?p=26
- Wikström, M. 2019. Förebyggande av älgskador i skogen – Födötillgångens betydelse. Yrkeshögskolan Novia.
- Wikström, M., Laine, E. & Teikari, N. 2019. Skogsvårdsmetoder som minskar på älgskadorna. https://www.lehtiluukku.fi/lehti/jagaren/_read/03-2019/211151.html?p=18
- Svensberg, M. & Itkonen, L. 2023. Minimera skadorna med skogsvård. <https://metsastajalehti.fi/sv/vilt/minimera-algskadorna-med-skogsvard/>
- Wikström, M. 2024. I Sverige satsar man på ökad tillgång till hjortdjursföda i skogsbruket. https://www.lehtiluukku.fi/lehti/jagaren/_read/3-2024/374928.html?p=60

Rådgivningsmaterial

- Laine, E., Teikari, N. & Wikström, M. 2019. Terränganvisningar för minskning av älgskador i skogsbruket. https://riista.fi/wp-content/uploads/2019/02/maastoohjeet_hirvivaikojen_vahentamiseen_sv_netti.pdf
- Laine, E., Teikari, N. & Wikström, M. 2019. Skogsvårdsmetoder för minskning av älgskador. Finlands viltcentral. <https://www.slideshare.net/slideshow/skogsvrdsmetoder-fr-minskning-av-lgskador-251278076/251278076?nway-refresh=B>

Videor, 2023 och flera görs 2026

Enkät till skogsägare, 2025

Undervisningsmaterial för skogsbruksstuderande görs 2026

Webinarium för

- Skogsägare i februari 2026
- Skogsfackmän i februari 2026

Fältbesök i olika delar av landet för

- Skogsfackmän på våren 2026
- Skogsägare på hösten 2026 till hösten 2027

DEBATT OM ÅTGÄRDERNA FÖR ATT ÖKA FÖDOTILLGÅNGEN

Det finns inte vetenskapliga bevis för alla åtgärders effekter på landskapsnivå eftersom experimentbaserad forskning på landskapsnivå över flera årtionden är resurskrävande.

→ Debatt pågår om vilka åtgärder som borde vidtas;

- fortsatt reduktion av älgbeståndet eller
  - ökandet av födotillgången för älg
- *Har vi tid att vänta på vetenskapliga bevis på hur födotillgången kan ökas?*
  - *Borde vi börja vidta åtgärder kända för att minska betetrycket på unga tallplantor och justera åtgärderna längs vägen efterhand som forskningsresultat blir tillgängliga?*

Vi behöver mera experimentbaserad forskning på landskapsnivå om hur ökad födotillgång kan minska betetrycket och riskerna för älgskador på tall.

Och vilken är effekten av ersättning för älgskador på skog? Ökar skadeersättningarna acceptansen för älg? Eller ökar skadeersättningarna fokus på skadorna och därmed minskar acceptansen för älg?

Att upprätthålla acceptans för älg i Finland är inte lätt. Handlar det mera om psykologi än skogs- och älgförvaltning?

TACK!

mikael.wikstrom@riista.fi

